

วารสาร โพธิยาลัย

ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑๖ เดือนกันยายน ๒๕๕๙ ๑๖

แนวพุทธธรรม
๕ เวฬุคาม ไกลนครเวสาลี
กัธการวตา ๑ การวะ
พุทธคุณ คุณของพระพุทธเจ้า มี ๙ คือ
๑. อรหิ เป็นพระอรหันต์ ๒. สมมา-
สนพุทธโธ ตรัสรู้เองโดยชอบ ๓. วิชชา-
จรมสมปนฺโน ถึงพร้อมด้วยวิชาและ
จรรยา ๔. ทุกโต เสด็จไปทั่วโลก ๕.
จักกวัฏ เป็นผู้รู้แจ้งโลก ๖. อนุต-
ตมสารถิ เป็นสารถีฝึกคน

ฉบับรักการอ่าน สานสร้างปัญญา

- ❖ ปุจฉา - วิสัชนาธรรม : เรื่องทาน (จบ)
- ❖ บทความ : นักอ่านนักเขียนผู้ยิ่งใหญ่
- ❖ สารน่ารู้ : แนะนำ Application ศึกษาพระไตรปิฎกในภาษาบาลี
- ❖ สารธรรม : ออกจากกามกับเกิด จะเกิดผล (จบ)
- ❖ บันดาลใจ : พจนานุกรมชีวิต ขอม สอ เสกบุตร

- ❖ มอเทศ - มอไทย สืบค้นหา พระพุทธบาท ๕ รอย (จบ)
- ❖ กวีกันยา : ไม่อ้อม
- ❖ มุมมอง : หนังสือดีคือมิตรที่ดี
- ❖ กับโลก : ความรักการอ่านของสังคมญี่ปุ่น
- ❖ บทวิเคราะห์ : ทำไมเด็กไทยไม่ชอบอ่านหนังสือ
- ❖ มุมมอง : มนุษย์ยุคนี้ ไม่อ่านหนังสือกันแล้วหรือ ?
- ❖ เรื่องเล่าชาวดัด : สุขใจในบุญ

เปิดเล่ม

ฉบับที่ ๑๖ เดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๕๙

วารสารโพธิyalย ฉบับที่ ๑๖ ปีที่ ๒ ประจำเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๕๙ ฉบับนี้จัดทำเป็นพิเศษเพื่อส่งเสริมการอ่าน

เวลานี้ได้เกิดวิกฤตสื่อสิ่งพิมพ์ทั่วโลก มีหนังสือปิดตัวไปเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทยก็เกิดปัญหามาก โรงพิมพ์ประสบภาวะงานน้อยลง จนกลายเป็นความเครียดที่ต้องหาทางแก้ไขอย่างเร่งด่วน มิฉะนั้นอาจต้องปิดโรงพิมพ์ตามกิจการสิ่งพิมพ์อื่นๆ เพราะทนค่าใช้จ่ายไม่ไหว

หากพิจารณาดู เรื่องนี้ไม่ใช่เรื่องเล็ก เพราะหมายถึงว่า ต่อไปหนังสือต่างๆ จะมีน้อยลงๆ ทั้งๆ ที่การอ่านหนังสือเป็นวิธีการศึกษาหาความรู้ อย่างหนึ่ง ที่สามารถกระจายตัวไปได้อย่างกว้างไกล ทุกหนทุกแห่ง ไม่ต้องอาศัยไฟฟ้า เพียงที่มีแสงพอเพียง ก็อ่านได้แล้ว

ในเล่มนี้ เราได้สรรหาเรื่องที่นำเสนอเกี่ยวกับหนังสือและการอ่านมานำเสนอ สำหรับผู้ชอบเทคโนโลยี ก็จะได้อ่านเรื่องการแนะนำการใช้งานพระไตรปิฎกคอมพิวเตอร์ไว้ อย่างกระจ่างแจ้ง ทำให้สะดวกแก่การค้นคว้า ศึกษาหาความรู้ เรื่องพิเศษเกี่ยวกับชีวิตของ **สอ เสถบุตร** ผู้เรียบเรียงพจนานุกรม อังกฤษ - ไทย คนแรก ซึ่งเป็นงานที่ทำได้ยาก เพราะท่านต้องแอบซ่อนทำในเรือนจำ ต้องอาศัยความพากเพียรพยายามอย่างหนักกว่าจะสำเร็จ เพราะท่านทำด้วยสมองและสองมือ ไม่มีอุปกรณ์ช่วยเหลืออื่นใด เช่น คอมพิวเตอร์ อย่างในสมัยนี้ แต่ท่านก็ทำจนสำเร็จ เป็นของขวัญอันล้ำค่าแก่คนไทย ท่านได้อ่านเรื่องนี้แล้ว จะเกิดแรงบันดาลใจว่า อุปสรรคใดๆ ในโลกนี้

ไม่อาจกีดกันความเพียรของผู้มีความมุ่งมั่น และตั้งใจจริง

เนื่องจากในฉบับนี้ เรามีเรื่องราวดีๆ เกี่ยวกับหนังสืออัดแน่นอย่างจุใจ ทำให้พื้นที่ไม่เพียงพอสำหรับคอลัมน์ธรรมสำหรับเยาวชน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องยกคอลัมน์ ธรรมสำหรับเยาวชน ไปไว้ในฉบับต่อไป

นอกจากนั้น วารสารฉบับนี้ยังมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น คือ เราได้ปรับหน้าเครดิตหนังสือใหม่ พร้อมๆ กับการย้ายโรงพิมพ์ เดิมวารสารโพธิyalย ถือกำเนิดมาจากคณะผู้จัดทำเพียงไม่กี่คน ที่มีเจตนารมณ์สร้างสรรค์สังคมตามความรู้ความสามารถที่มี โดยไม่มีผลประโยชน์ทางธุรกิจใดๆ เลย ด้วยความมุ่งมั่นมาดปรารถนาเช่นนี้ ทำให้มีผู้มีใจบุญใจกุศลเข้ามาร่วมงานกับเราด้วยความเสียสละ ทำให้วารสารมีพัฒนาการก้าวหน้าไปอย่างน่าพอใจ การจัดทำมีความรวดเร็วมากขึ้น แต่เดิมวารสารโพธิyalย ไม่สามารถออกได้ตรงตามเดือน เนื่องจากมีคณะผู้จัดทำน้อย ส่วนใหญ่เป็นพระสงฆ์ที่มาศึกษาธรรมบาลีที่สำนักวัดจากแดง คราใดตรงกับการสอบ ท่านก็มักจะงดส่งต้นฉบับ และไม่มีเวลาช่วยตรวจงาน คราใดปิดเทอม ท่านก็จะลาไปเข้ากรรมฐาน หรือทำกิจธุระที่วัดเดิมของท่าน วารสารก็จะชะงักไปด้วย

บัดนี้ปัญหานี้ผ่อนคลายเป็นมาก เพราะมีผู้มีจิตศรัทธามาช่วยดั่งที่กล่าวไปแล้วข้างต้น ซึ่งท่านจะพบกับผลงานของคณะผู้จัดทำที่เพิ่มเข้ามา และน่าจะได้เห็นวารสารออกตรงเดือนไม่เกินต้นปีหน้านี้

ขณะที่กำลังจัดทำวารสารฉบับเดือนกันยายน ในเดือนตุลาคม เราได้ทราบข่าวร้ายที่เหมือนสายฟ้าฟาดกลางใจชาวไทย คือ การเสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหิตลธิเบศรามาธิบดีจักรีนฤเบดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร นับเป็นเรื่องร้ายแรงที่พสกนิกรชาวไทยไม่ได้เตรียมใจมาก่อน เป็นความทุกข์โศกเศร้าที่ไม่อาจมีสิ่งใดเปรียบเทียบได้ ดังนั้น ฉบับเดือนตุลาคมที่เรากำลังจะดำเนินการทำต่อไป จะเป็นฉบับถวายความอาลัยแด่พระองค์ท่าน ขอให้ท่านผู้อ่านเตรียมพบกับวารสารอีกเล่มหนึ่ง ที่คณะผู้จัดทำทุ่มเททำอย่างดีที่สุด เพื่อถวายความระลึกถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระผู้ทรงเป็นที่รักดวงใจของปวงชนชาวไทย เราตั้งใจให้วารสารนี้ให้ดีที่สุด เพื่อให้ธรรมดำรงคงอยู่ในโลกนี้ตราบนานเท่านาน

คณะผู้จัดทำ

ประธานที่ปรึกษา
 พระครูธรรมธรมุนต์ นนทิกโก
 อัครมหาบัณฑิต
บรรณาธิการอำนวยการ
 พระมหาประนอม ธมมาลังกาโร
บรรณาธิการบริหาร
 พนิดา อัจฉนทรเพ็ญ
 panitaang@gmail.com

รองบรรณาธิการ
 ทพญ. อัจฉรา กลิ่นสุวรรณ
 Acharak7153@gmail.com

ประสานงาน
 พระครูประคุณสรกิจ
 (พระมหากาญจณีย์ กุศลนนโท)
 pk.krun21@gmail.com

กองบรรณาธิการ
คณะสงฆ์วัดจากแดง
 สำนักงาน : วัดจากแดง
 ๑๖ หมู่ ๖ ถ.เพชรหึงษ์
 ซ.เพชรหึงษ์ ๑๐
 ต.ทรงคนอง อ.พระประแดง
 จ.สมุทรปราการ ๑๐๑๓๐
 โทรศัพท์. ๐๒-๔๖๔-๑๑๒๒
 พิมพ์ครั้งที่ ๑ : กันยายน ๒๕๕๙
 จำนวน ๕,๐๐๐ เล่ม

ภาพปก
 รักการอ่าน สานสร้างปัญญา
วาดภาพประกอบ
 น้องขวัญ
เครดิตภาพ
 มนตรี ศิริธรรมปิติ
 จาคีโน ภิกขุ
ศิลปกรรม
 สหมิตรกรุปี่พิมพ์
อุปกรณ์อุปกรณ์คอมพิวเตอร์
 โดยคุณพัชรพิมล ยังประภากร
 ประธานกรรมการสินค้าแบรนด์

‘สุวิมล’
จัดพิมพ์โดย
 สหมิตรพรินท์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง
 โทร. ๐๒ ๙๐๓ ๘๒๕๗-๙

❀ ปัญหา เรื่องทาน (ตอนจบ)	๓
❀ นักอ่านนักเขียนผู้ยิ่งใหญ่	๗
❀ แนะนำ App. ศึกษาพระไตรปิฎก ในภาษาบาลี	๑๐
❀ ออกจากกามกันเถิด จะเกิดผล (ตอนจบ)	๑๒
❀ พจนานุกรมชีวิต ของ สอ เสถบุตร	๑๘
❀ พระพุทธบาท ๕ รอย (ตอนจบ)	๒๓
❀ กวีกันยา : ไม้อิม	๓๐
❀ หนังสือดีคือมิตรที่ดี	๓๑
❀ ความรักการอ่านของสังคัมภ์ุ่น	๓๔
❀ ทำไมเด็กไทยไม่ชอบอ่านหนังสือ	๓๗
❀ มนุษย์ยุคนี้ไม่อ่านหนังสือกันแล้วหรือ ?	๔๑
❀ สุขใจในบุญ	๔๔

หากท่านผู้อ่านมีความประสงค์จะติดต่อกองบรรณาธิการวารสารโพธิยาลัย หรือต้องการแสดงความเห็น ทิชม หรือคำแนะนำใดๆ กรุณาติดต่อได้ที่ อีเมลล์ pk.krun21@gmail.com (พระครูประคุณสรกิจ) หรือติดต่ออีเมลล์ acharak7153@gmail.com หรือเบอร์โทร 082-891-4464 (คุณอัจฉรา)

วารสารโพธิยาลัยจัดพิมพ์ด้วยปัจจัยบริจาคของท่านผู้มีจิตศรัทธา โดยเลือกใช้กระดาษถนอมสายตาเพื่อรักษาสุขภาพของผู้อ่านเปี่ยมด้วยคุณค่าทางธรรมที่คัดสรร เพื่อแจกเป็นธรรมทานและบริจาคไปตามห้องสมุด หากท่านไม่เห็นประโยชน์ หรืออ่านจบแล้วแต่ไม่ประสงค์จะเก็บไว้ โปรดส่งต่อให้ท่านอื่นที่เห็นคุณค่า หรือมอบให้สถาบันหรือห้องสมุดต่างๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สืบเนื่องต่อไป

 ท่านสามารถติดตามอ่านวารสารโพธิยาลัยทุกฉบับย้อนหลังได้ทาง เว็บไซต์วัดจากแดง www.watchakdaeng.com และเว็บไซต์ชมรมกัลยาณธรรม www.kanlayanatam.com

ปจฺจมา - วิชฺชาณาธรรม :

ปัญหาเรื่อง **ทาน**

(ตอนจบ)

พระอาจารย์มหาประนอม ฐมฺมาลฺงฺกาโร

การถวายเงินพระ จะเป็นการสมควรหรือไม่

ปจฺจมา การถวายเงินพระ จะสมควรไหม และพระผู้รับเงิน ท่านจะผิดวินัยไหมครับ

วิชฺชาณา ที่ถูกต้องคือ ไม่สมควรถวาย เพราะตามวินัยจริงๆ ห้ามพระรับเงิน เมื่อเป็นเช่นนี้ หากต้องการทำบุญก็มีวิธีคือมี**ปวารณาบัตร** หรือมอบเงินไว้กับไวยาวัจกร หรือกับปีย-

การกะ คือคนที่ทำกับปียการกะให้ โดยบอกว่า กระผมหรือดิฉันขอถวายปัจจัย ๔ ก็คือ จีวร อาหารบิณฑบาต ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค จำนวนเท่านี้ คือถวายปวารณาบอกเป็นปัจจัย ๔ แล้วก็ฝากไว้กับไวยาวัจกร ถ้าท่านประสงค์เมื่อใดก็ให้เรียกร้องจากไวยาวัจกรเถิด เพราะฉะนั้น ถ้าวัดไหนมีผู้จัดการรักษาให้ เราก็ถวายในลักษณะที่เป็นกับปียภักดิ์ คือของสมควรแก่พระตามวิธีที่กล่าวมานี้ได้

แต่ในบางที่บางแห่งไม่มีไวยาวัจกร จะ**ทำอะไร** พระบางรูปยอมทนต้องอาบัติ คือต้องถือเอง ในการขึ้นรถลงเรือก็ดี จ่ายค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ก็ดี ท่านคิดเสียว่า เป็นอาบัติที่แก้ไขได้ สามารถทำให้บริสุทธิ์ได้ ไม่ใช่อาบัติที่แก้ไขไม่ได้ เพราะในเวลาที่ท่านต้องการจะปฏิบัติธรรมจริงๆ ท่านก็สละสิ่งเหล่านี้ทั้งหมด แล้วก็ออกไปปฏิบัติธรรมได้

พระบอกบุญเรื่องค่าใช้จ่ายในการเช่าสถานี ออกอากาศรายการธรรมะผิตวินัยหรือไม่

ปุจฉา พระคุณเจ้าที่เผยแพร่ธรรมะก็มี ความจำเป็นต้องใช้ปัจจัยในการเช่าสถานี ฉะนั้น ในเวลาแสดงธรรมท่านจึงบอกบุญเรื่อง ค่าใช้จ่าย อย่างนี้ผิดหรือไม่ ครับ

วิสัชนา ถ้าท่านบอกบุญเฉยๆ ว่า มีค่าเช่า สถานี แต่ท่านไม่รับเอง มีโยมจัดการให้ ก็ไม่ผิด คือเมื่อท่านบอกบุญแล้ว ใครจะร่วมทำบุญ ก็บอกผ่านกัปปิการกะหรือไวยาวัจกรให้ จัดการให้ อย่างนี้ไม่ผิด แต่ถ้าท่านรับเอง จัดการเอง ก็ผิดตามวินัย แต่บางรูปก็คิดอีก มุมมองหนึ่งว่า จะผิดก็จริงอยู่ แต่ทำประโยชน์ กับปวงชนได้มากมาย อย่างนี้ก็เรียกว่า คิดคนละ มุมมอง

เมื่อเราทราบข่าวพระภิกษุสามเณรประพฤติ ปฏิบัติไม่ดี เราควรจะวางใจอย่างไร

ปุจฉา ในเวลาที่มีข่าวว่าพระภิกษุสามเณร มีความประพฤติปฏิบัติไม่ดี คนส่วนใหญ่จะ เหมารวมว่า พระสมัยนี้ไม่ดีแล้ว ไม่น่าใส่บาตร ไม่น่าทำบุญด้วย ในฐานะที่พระอาจารย์เป็น พระ จะบอกกับสาธุชนอย่างไรครับ

วิสัชนา เรื่องของข่าวนั้น เราต้องเข้าใจว่า ถ้าข่าวดี เขาขายไม่ออก **ข่าวดีอยู่ด้านใน ข่าว จัญไรอยู่ด้านนอก** เพราะฉะนั้น ประชาชนที่ เสพข่าวต้องเข้าใจว่า พระสองแสนรูป อาจจะทำไม่ดีสักร้อยรูปหรือพันรูป แต่พระอีกมากมายยังเป็นพระดี เพราะการที่เป็นพระสงฆ์นั้น บางท่านอาจจะมีศีลบริสุทธ์ บางท่านอาจจะ ทุศีล หรือมีศีลไม่บริสุทธ์

ถามว่า ถ้าพระไม่มีศีล เราทำบุญกับ ท่าน จะได้บุญไหม ตอบว่า ได้บุญ เพราะถ้า トラบไต ท่านยังห่มจีวร ยังมีสัญลักษณ์ของ พระภิกษุสงฆ์อยู่ ถึงจะทุศีล เราทำบุญ ก็ยังได้ บุญ ยังได้อานิสงส์อยู่ตราบนั้น แต่อานิสงส์ลด น้อยถอยลงไป

ในการทำบุญทำทาน ถ้าพระไม่มีศีล เราก็กัง วางใจว่า ใ้กับพระไม่มีศีลก็ยิ่งดีกว่าใ้กับชาว บ้านที่มีศีล ๕ เพราะถึงแม้ศีลบางข้อของพระ จะขาดไป แต่อย่างน้อยๆ ศีล ๕ ของท่านก็ยัง มีอยู่ ศีลของท่านมากกว่าชาวบ้าน

เพราะฉะนั้น จึงดูในลักษณะภาพรวมว่า เรานับถือพระพุทธศาสนา นับถือแบบไหน นับถือแบบสมมติสังฆะหรือนับถือแบบปรมัตถ-สังฆะ

ทุกครั้งที่มีปัญหา หลากๆ คน นับถือพระ ก็นับถือแค่พระลูกพระหลาน อ้อ...องค์นี้เป็น พระลูกพระหลานเป็นหลวงลุง หลวงน้า หลวงอา หลวงตา เราก็ก็นับถือกันแค่นั้นในลักษณะอย่าง นี้ จริงๆ แล้ว การนับถือพระรัตนตรัยที่ถูกต้อ งก็คือ ถ้านับถือพระพุทธ จิตใจน้อมไปที่พุทธคุณ ทั้ง ๙ บท ให้ได้ นับถือพระธรรม จิตใจก็น้อม ไปที่ธรรมคุณทั้ง ๖ บท ให้ได้ นับถือพระสงฆ์ จิตใจให้น้อมไปที่สังฆคุณทั้ง ๙ บท ให้ได้ โดยที่

เอาสมมติสังขะเป็นสื่อผ่าน ถึงแม้สมมติสังขะจะมีศีลหรือทุศีลก็ตาม ท่านก็ยังเป็นเนื่อนาบุญให้กับเราได้ คือนึกถึงสิ่งดีๆ ที่เราจะได้นั่นเอง

การนับถือพระสงฆ์ บางครั้งเรานับถือผิด ก็คือนับถือตัวบุคคล ไม่นับถือข้อวัตร ทำไมเราจึงนับถือท่าน พระท่านเป็นลูกหลานของเรา หรือเป็นคนรู้จักของเรา แต่การนับถือที่ถูกต้อง ก็คือเราต้องนึกถึงคุณของพระสงฆ์ ว่า **สุปฏิปันโน ภควโต สาวกสงฆ์** พระอริยสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้าเป็นผู้ปฏิบัติดีอย่างนี้เป็นต้น ถ้าจิตใจของเราน้อมไปที่สังฆคุณได้เมื่อไหร่ เราก็จะแยกออกกว่า ที่ทำไม่ดี คือ **สมมติสังขะ ส่วนปรมาตสังขะ** ไม่มีคำว่า ไม่ดี

เมื่อเราแยกประเด็นออก ระหว่าง สมมติสังขะ และปรมาตสังขะก็ดี หรือเราแยกประเด็นออกว่า ในกาลต่อๆ ไป พระอรหันต์ก็หายากแล้ว พระปุณฺณผู้มีศีลก็หายากแล้ว พระปุณฺณที่ทุศีลบ้าง มีศีลบ้าง ก็หายากแล้ว และในกาลต่อๆ ไป ที่ศาสนาเริ่มเสื่อมลง ก็จะไม่มีการบวช เหลือแต่อะไร เหลือแต่เอาผ้าจีวรเล็กๆ มาปะที่ป่าแล้วบอกว่านี่คือนักบวช จากนั้นศาสนาก็จะเสื่อมลงไปตามลำดับ ก็คือศาสนาได้เสื่อมจากจิตใจของคน เพราะคนไม่

นับถือ แต่ศาสนาคือคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้เสื่อมหายไปจากโลก

เพราะฉะนั้น การที่เราไปเห็นพระไม่ดีหนึ่งรูปแล้ว เราเสื่อมศรัทธาสงฆ์ ก็แสดงว่าเรายังไม่เข้าใจศาสนา เรายังไปยึดแค่ตัวบุคคล สิ่งสำคัญที่สุดก็คือแปดหมื่นสี่พันพระธรรมขันธ์ที่องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสเอาไว้ เราน้อมนำมาประพฤติได้ก็บพ

เพราะถ้าเราน้อมนำเอาพระธรรมขันธ์มาประพฤติได้ เมื่อเราเห็นพระบางรูปมีศีลไม่บริสุทธิ์ หรือทุศีล ถ้าเราแยกประเด็นออก ก็นึกย้อนไปถึงสมัยพุทธกาล มีพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ยังมีพระเทวทัต มีพระดีๆ มีพระอรหันต์มากมาย ก็ยังมีพระเป็นปาราชิก เช่น พระสุทินน์ หรือมีพระที่ทำตัวไม่เหมาะสม เช่น พระอุทายี ยุคนั้นสมัยนี้ก็เช่นเดียวกัน มีพระดีๆ อีกเป็นแสนรูป พระ ๒๐ - ๓๐ รูป อาจจะมีเสีย

เมื่อเราแยกประเด็นแยกบุคคลได้ว่า พระรูปไหนทำไม่ดี ท่านก็ไปนรกของท่านเอง เราทำดี เราทำบุญ เราได้บุญแล้ว ถ้าเราแยกประเด็นออก ศรัทธาของเราก็จะไม่ตก

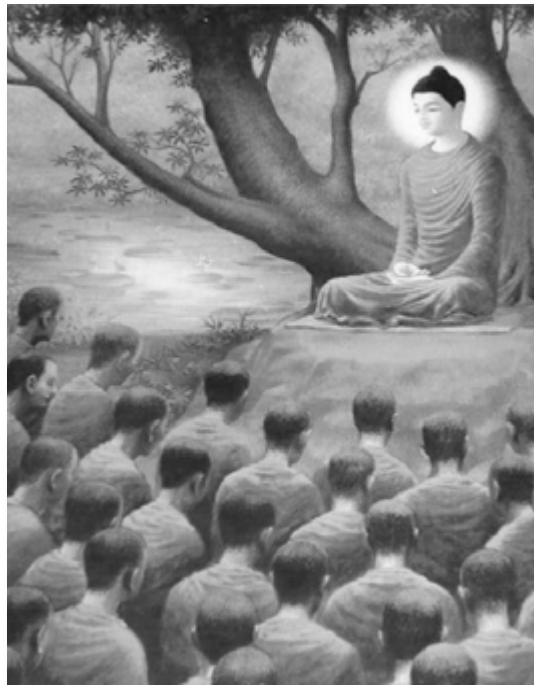
แต่ในยุคนี้สมัยนี้ คนส่วนใหญ่จะแยกไม่ออก เมื่อแยกไม่ออกแล้ว เห็นพระไม่ดีรูปเดียวก็เหมารวมทั้งหมด ถ้าเหมารวม ก็เป็นการปิดกั้นความดีสำหรับตนเอง

เพราะฉะนั้น ชาวพุทธที่ดีควรจะศึกษาว่า พระธรรมคำสอนขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ยังมีผู้เรียนผู้ศึกษา ผู้ปฏิบัติ ผู้รู้ผู้เห็นจริง เมื่อเป็นอย่างนี้แล้ว เราก็แยกประเด็นว่า แม้แต่ในสมัยพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็ยังมีพระไม่ดี อย่างเช่น พระเทวทัต พระอุทายี พระสุทินน์ ท่านเหล่านั้น เป็นผู้กระทำผิด กระทำไม่ดี แต่ในขณะเดียวกัน

ยุคนั้นสมัยนั้น ทำไมจึงมีพระอรหันต์เกิดเต็มบ้านเต็มเมือง ทำไมคนไม่เสื่อมศรัทธา เพราะคนเขาแยกประเด็นออก ส่วนในยุคนี้สมัยนี้มองแต่ส่วนที่ไม่ดีจึงแยกประเด็นไม่ออก

ในสมัยพุทธกาล แม้แต่นางวิสาขาใส่บาตรพระวันละ ๕๐๐ รูป บางวันมีพระหนุ่มเกเรบางรูปที่มารับบาตร ทะเลาะกับหลานสาวของนางวิสาขาซึ่งใส่บาตรอยู่ ก็มีปัญหาว่าจะตัดสินยังไง จนกระทั่งนางวิสาขาต้องพาหลานสาวกับพระรูปนั้นไปกราบทูลพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า ควรจะตัดสินอย่างไร ระหว่างหลานสาวใส่บาตรให้พระ แล้วพระมารับบาตรก็ใช้กิริยามารยาทที่ไม่เหมาะสมกับหลานสาวเกิดทะเลาะกันขึ้นมา จากตัวอย่างเรื่องนี้จะเห็นว่าในสมัยพุทธกาลมีพระที่ดีมากมาย แต่ก็ยังมีพระที่ไม่ดีแอบแฝงอยู่ ซึ่งเป็นเรื่องปกติธรรมดา

ถ้าเราแยกประเด็นตรงนี้ได้ ศรัทธาของชาวพุทธเราก็จะไม่เสื่อม **สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ**

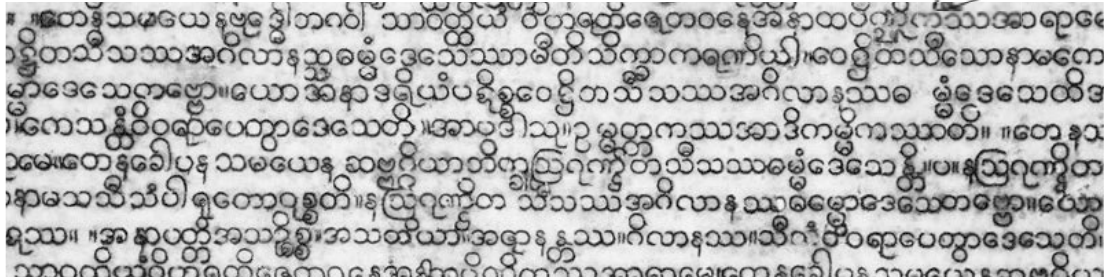
ชาวพุทธไทยต้องศึกษาปริยัติ แล้วก็ลงมือปฏิบัติ แล้วแยกออกระหว่างสมมติพุทธะกับปรมัตถพุทธะ สมมติธรรมะกับปรมัตถธรรมะ สมมติสังฆะกับปรมัตถสังฆะ เมื่อแยกออกแล้ว ใครที่ทำชั่วก็ได้รับกรรมที่ไม่ดี ถ้าทำกรรมดีก็ได้รับกรรมดี ในสมัยพุทธกาลก็เห็นเป็นตัวอย่าง ซึ่งตรงนี้ชาวพุทธไทยควรจะต้องต้นแบบตั้งแต่โบราณจนถึงปัจจุบัน ไม่ใช่ว่ายุคนี้สมัยนี้เห็นเขาออกข่าวหนังสือพิมพ์บอว่าพระสงฆ์ประพฤติไม่ดีบางรูป เราก็เสื่อมศรัทธาทั้งๆ ที่ศรัทธาเรายังไม่ค่อยเกิดเลย เสื่อมไปเสียก่อนแล้ว ซึ่งตรงนี้ก็เรียกว่าเป็นการปิดกั้นโอกาสพัฒนาจิตใจของตัวเอง .

ขอนุโมทนาผู้ร่วมจัดพิมพ์ฉบับนี้

๑. ชมรมกัลยาณธรรม
๒. คุณจิรวรรณ ศิริจิตร์
๓. คุณสุวพร หทัยสุทธิธรรม และครอบครัว

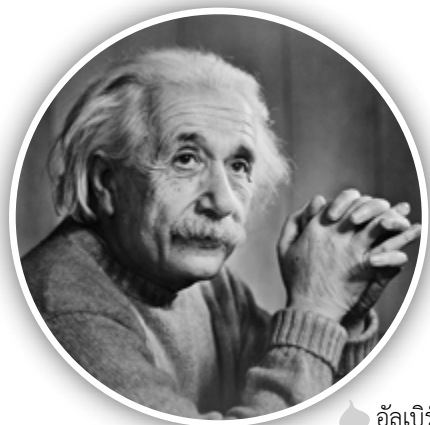
นักอ่านนักเขียนผู้ยิ่งใหญ่

ปยุตม์ วัส

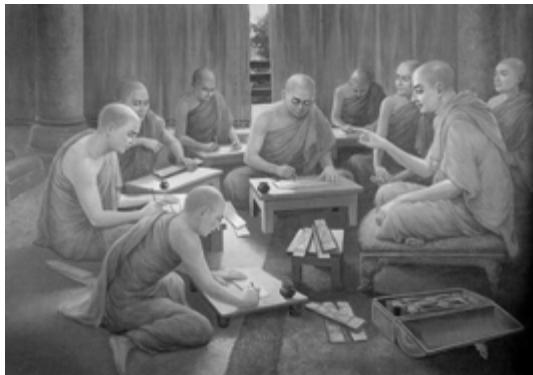

การอ่าน ไม่ได้หมายถึงแค่การเรียนรู้ผ่านตัวหนังสืออย่างเดียว การสังเกตดูปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ หรือสภาวะเหตุการณ์ทั้งหลายที่อยู่รอบๆ ตัวเราและในตัวเรา ก็เป็นการอ่านอีกรูปหนึ่ง โดยไม่ต้องผ่านตัวหนังสือ เพราะธรรมชาติแต่ละอย่างมีกฎของตัวมันเอง นักสังเกตจะได้แง่มุมตามความช่างคิดช่างค้น ช่างสังเกต ความเฉลียวฉลาดของแต่ละคน

นักวิทยาศาสตร์ก็อ่านธรรมชาติอย่างเป็นเหตุเป็นผลเพื่อจะหาคำอธิบายได้ แล้วตั้งเป็นกฎวิทยาศาสตร์ต่างๆ ให้เราอ่านผ่านตัวหนังสือ ศิลปินก็อ่านธรรมชาติทั้งหลาย ผ่านความสุนทรีย์ ความละเมียดละไม แล้วสะท้อนเป็นบทกวี บทเพลง การละเล่น ให้เราได้อ่านได้ฟังได้ดู นักเขียนจำนวนมากก็อ่านประสบการณ์ชีวิตในแง่มุมที่ผ่านมา

อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์

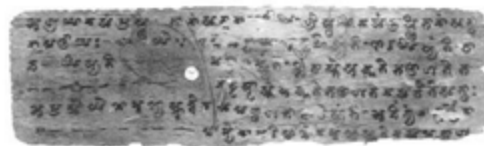
ทั้งหมด ประมวลมาเป็นตัวหนังสือให้เราอ่าน ตามแง่มุมของตัวเอง มาเป็นเชิงการค้าขายบ้าง การเกษตรบ้าง การบ้านการเมืองบ้าง วิชาการต่างๆ บ้าง เป็นต้น

ผู้ชื่นชอบในการอ่านหนังสือ จะได้เก็บเกี่ยวความรู้ที่กลั่นคัดสรรมาแล้วเหล่านั้น มาเพิ่มพูนสติปัญญา โลกทัศน์ ชีวทัศน์ ให้แก่ตน ได้อย่างสบายๆ คล้ายเก็บกินผลที่เขาหว่านไถเพาะปลูกเก็บเกี่ยวแล้ว ทำเป็นอาหารสำเร็จรูปให้เรา เราเพียงเสพเสวยเท่านั้น ก็ได้สิ่งที่เขาเหน็ดเหนื่อยเพียรกระทำสั่งสมมานาน เมื่ออ่านด้วยวิจรรณญาณเลือกเฟ้น ก็สามารถนำสิ่งเหล่านั้นมาทำประโยชน์ตนประโยชน์ท่านได้ โดยใช้เวลาสั้นกว่าคนผลิตตั้งเยอะแยะ

ในเรื่องชีวิตจิตใจก็เช่นกัน นักสังเกตการณ์จำพวกหนึ่ง อ่าน เรียนรู้จิตใจ และพฤติกรรมต่างๆ ในแง่มุมธรรมะจากประสบการณ์ตน จนเข้าใจว่าอะไรคือความดี ความชั่ว อะไรคือต้นเหตุความดีความชั่ว อะไรคือความสุขความทุกข์ อะไรคือต้นเหตุความสุขความทุกข์ ดำเนินชีวิตอย่างไรให้มีความสุขหรือทุกข์น้อยๆ ได้เขียนหนังสือออกมาจำนวนมาก ถ้าเราอ่านหนังสือเหล่านั้น ก็เหมือนมีที่ปรึกษาคอยชี้แนะ เราก็ได้ขบคิด ขอบุญปฏิบัติปัญญาเพิ่ม โดยที่ไม่ต้องลองผิดลองถูกเอง

ลดขั้นตอน ลดเวลาลงได้มาก ยิ่งได้อ่านมาก ยิ่งได้เห็นแนวทางการคิดหลากหลาย เปิดมุมมองความคิดของเรามากขึ้น เราก็สามารถเปรียบเทียบได้ว่า อะไรดีกว่า มีเหตุผลกว่า น่าเชื่อถือกว่า ไม่เป็นกบในกะลาครอบต่อไป

พระพุทธองค์ได้เสียสละชีวิตมายาวนาน ตั้งแต่สมัยเป็นพระโพธิสัตว์ เป็นนักอ่าน เพื่ออ่านเรียนรู้ชีวิตจิตใจ และปรากฏการณ์ธรรมชาติทั้งหลาย ทั้งภายในภายนอกตัว พัฒนาความรู้ความสามารถ ความดีทั้งหลาย ด้วยความอดุทธสาหัส จนมาเป็นสัมพันธคุณญาณ ในชาติสุดท้าย แล้วได้ถ่ายทอดออกมาเป็นพระคำรัส พุทธพจน์ ให้ชนรุ่นหลังต่อๆ มาได้เรียนรู้กัน ที่เรียกว่า “ธรรมวินัย หรือ นวังกสิตถุศาสน์” ในกาลต่อมาได้มีการบันทึกลงเป็นตัวอักษร และพัฒนาตามกาลเวลา เป็นพระไตรปิฎกเป็นเล่มๆ จนแปลออกมาหลายสำนวน หลายภาษาทั่วโลก เป็นหนังสือวรรณกรรมที่มีคุณค่ามากที่สุด ที่ไม่มีนักเขียน

พระคัมภีร์โบราณเขียนบนใบลาน

ผู้ใดจะทำได้ยิ่งใหญ่กว่านี้แล้ว มีเรื่องราว
หลายหลาก มากคุณค่า น่าติดตามอย่างยิ่ง
ยิ่งกว่าเพชรพระอุมา สามก๊ก แฮร์รี่ พอตเตอร์
คานธี และ ไลน์สไตน์ รวมกัน

ตั้งแต่เรื่องใหญ่โตไร้ขอบเขตระดับ
อนันตจักรวาล จนถึงเล็กละเอียดสุดชั้น
ปริมาณ อรูป สุนทรียตา

ตั้งแต่เรื่องภพชาติภายนอกกว้างไกล
มากมาย จนถึงภพชาติภายในจิตในร่างยาววา
หนาคืบนี้

ตั้งแต่เรื่องชั่วช้าเลวทรามหยาบคาย
สุดๆ จนถึงเรื่องดีเลิศประเสริฐศรีหาใคร
เหมือน

ตั้งแต่เรื่องขาทานมารร้าย จนถึงเรื่อง
พระเจ้าผู้ยิ่งใหญ่

มีทั้งศาสตร์และศิลป์มากมาย เช่น นิทาน
ชาดก เรื่องเหลือเชื่อ อิทธิปาฏิหาริย์ วรรณคดี
การศึกษาศาสตร์ ภาษาศาสตร์ ตรรกะ
ปรัชญา จิตวิทยา ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์
สังคมศาสตร์ แพทยศาสตร์ วิทยาศาสตร์

☛ ตูพระไตรปิฎก

คณิตศาสตร์ ดาราศาสตร์ พาณิชยศาสตร์
เศรษฐศาสตร์ การบริหารจัดการ นิติศาสตร์
รัฐศาสตร์ พิชัยสงคราม เป็นต้น

ไม่มีวรรณกรรมใดที่รวมศาสตร์และ
ศิลป์ได้มากมายเท่านี้แล้ว ถ้าใครที่ว่าเป็น
นักอ่าน รักการอ่าน แต่ไม่เคยอ่านพระไตรปิฎก
ถือว่าไม่ใช่ นักอ่านที่แท้จริง สิ่งสำคัญที่ไม่มี
ในหนังสืออ่านเล่มใดที่เขียนได้ด้วยความรู้
ตนเอง ต้องได้แนวคิดจากนักเขียนผู้ยิ่งใหญ่
ทั้งนั้น ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง คือ

๑. การรวมลงสู่ธรรมชาติที่ยิ่งใหญ่ของ
สรรพสิ่ง คือ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา

๒. การนิยามสรรพสิ่งรวมลง เพียง ๕
ประการ คือ อุตฺ พิช จิต กรรม ธรรมะ

๓. ความเชื่อมโยงต่อเนื่องของสรรพ
สิ่งที่เป็นเหตุเป็นผลกัน ดังคำสมัยใหม่ที่เรียก
ว่า เด็ดดอกไม้อะเห็บถึงดวงดาว หรือทฤษฎี
ผีเสื้อกระพือปีก

๔. ในประวัติศาสตร์อันยาวนาน ไม่มี
อะไรใหม่ใต้ดวงอาทิตย์นี้ ไม่มีเรื่องราวอะไร
ที่ไม่เคยเกิดในวัฏสงสารอันหาที่สุดเบื้องต้น
เบื้องปลายไม่เจอ แต่มีคนจำพวกหนึ่งที่สามารถ
พลิกฟ้าพลิกแผ่นดินพลิกประวัติศาสตร์ให้หลุด
พ้นจากประวัติศาสตร์ อันน่ารัก น่าชัง เบื่อๆ
อยากๆ สุขๆ ทุกข์ๆ นี้ได้ เพื่อจะได้ไม่ต้อง
สร้างประวัติศาสตร์ซ้ำๆ ซากๆ นี้ต่อไป

มาเถิด เรามาเป็นนักอ่านกัน ตั้งแต่
การอ่านพระไตรปิฎก จนถึงการอ่านจิตใจ
ตนเอง จนสามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์
ตนประโยชน์ท่าน และสามารถพัฒนาเป็น
นักเขียนกันต่อไปด้วย ☛

แนะนำ APP

สาระน่ารู้ :

ศึกษาพระไตรปิฎก ในภาษาบาลี

สำหรับผู้ที่ศึกษาบาลีพระไตรปิฎกแล้ว ไม่มีอะไรดีไปกว่าการที่ได้มีพระไตรปิฎกครบชุดอยู่ต่อหน้า และเมื่ออ่านไม่เข้าใจ ก็มีอรรถกถา ฎีกา ให้เปิดค้นคำศัพท์หรือขยายความอรรถะที่ยังไม่เข้าใจให้กระจ่างชัดขึ้นได้ทันทีในเรื่องนี้ต้องขอขอบคุณคณะสงฆ์ของประเทศพม่าที่รู้ใจนักเรียน นักศึกษาบาลีอย่างลึกซึ้ง จึงได้สามารถออกแบบ App มาให้ใช้อย่างสะดวกสบาย เรียกหาข้อมูลทั้งหลายได้เพียงปลายนิ้ว สมัยที่โทรศัพท์เป็นสิ่งที่คนส่วนใหญ่มีกันเป็นเรื่องธรรมดา การเปลี่ยนโทรศัพท์ให้เป็นแหล่งศึกษาข้อมูล โดยการ Download App (Application) ต่างๆ ลงไป คงจะคุ้นเคยกันดีอยู่แล้ว สำหรับนักศึกษาบาลีที่มี iPhone หรือ iPad ขอแนะนำให้ไปที่ App Store พิมพ์ชื่อ tipitaka ลงไปในช่อง search (ค้นหา) จะเห็น App ชื่อ ChatthaSangitiPitaka (พระไตรปิฎกฉบับฉัฐรังสีสังคายนา)* ให้เปิดเข้าไป install เก็บไว้ในเครื่อง

ที่นี้ถึงเวลาเปิดเข้าไปใช้ ปัญหาคือหน้าแรกจะเป็นภาษาพม่าทำให้ไปต่อไม่ได้ ให้กดเลือกข้อความตรงมุมขวาล่างสุดเพื่อเลือกชนิดของอักษร

หน้าจอก็จะได้ตัวเลือกเป็นภาษาต่างๆ ให้เลือกภาษาไทย จากนั้นก็สามารถเลือกเปิดพระไตรปิฎกนิคายต่างๆ ได้ตามชอบใจ

(* หมายถึง ถ้าเป็นระบบ Android ให้ใช้ App CSPitaka แทน)

จดรสังคิปปิก

วินยปิฎก

ทีฆนิกาย

มฆณีนิกาย

สังยุตตนิกาย

อังกุตรนิกาย

↓

อักษราน สุตต ภาษาไทย

ถ้าเคาะที่หน้าจอหนึ่งครั้ง ที่มุมขวาล่างของจอจะมีปุ่มสารบัญ ให้กดเลือกเพื่อข้ามไปอ่านพระสูตรที่สนใจในแต่ละนิกายได้ หรือถ้าทราบชื่อพระสูตร แต่ไม่รู้ว่าอยู่ในนิกายไหน ก็ให้เลือกกดข้อความ **สุตต** ด้านล่างสกรีน

สุตตสจ	Do
อกตณฺเวตตาสุตตํ	อนาถ
จตุกกนิปาท ปาฬี ๕๔๘	อรุณ
อกตณฺเวตตาสุตตํ	ทุชาตี
จตุกกนิปาท ปาฬี ๕๕๑	ณฺเวต
	ชอธ
	โฆธ
อฏฺฐปฺปสุตตํ	ติกณ
ปญฺจนนิปาท ปาฬี ๑๐๕	คยอญ
	ทูลณ
	นสิ
อฏฺฐลธมฺมสุตตํ	ปญ
มหาวคฺค ปาฬี (สังยุตต) ๑๕	ปฏม
	ปริ
	ทาวร
อฏฺฐลมูลสุตตํ	นหา
ติกกนิปาท ปาฬี ๒๐๒	ร
	ริเว
	ศวาว
	สห
อฏฺฐลราลีสุตตํ	สุจโ
ปญฺจนนิปาท ปาฬี ๕๗	สุจโ

พระสูตรชื่อต่างๆ เรียงตามลำดับตัวอักษรจะขึ้นมาให้กดเลือกได้ทันที

วินยปิฎก
ปารชิกปาฬี
น โณ ตสฺส ภควโต อวทโธ สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส
เวรณฺชฌนํ

๑๖ เสน สมฺเมณ พุทฺโธ ภควา เวรณฺชาเย วิรทตี นนฺเวปฺปิณฺญนฺนุญฺเจ มหตธา ภิกฺขุสงฺเขณ สทฺธิํ ปญฺจนคฺคเตสิ ภิกฺขุสงฺเขตธา อญฺโกลี โธ เวรณฺชโย พฺรหฺมาณฺโณ - "สม โณ ชฺช, โณ, โทต โณ สกฺเขปฺตุโต สกฺเขกฺวา ปทพฺพิโต เวรณฺชาเย วิรทตี นนฺเวปฺปิณฺญนฺนุญฺเจ มหตธา ภิกฺขุสงฺเขณ สทฺธิํ ปญฺจนคฺคเตสิ ภิกฺขุสงฺเขตธา ๙ โธ ปน ภวตฺถ โทตมฺ เหวํ กถฺยา โณ กิตฺติสทฺโธ อทฺทคฺคโต - "อิติปิ โส ภควา อวทโธ สมฺมาสมฺพุทฺโธ วิชฺชาจรณสมฺปนฺโน สุกโต โสภนฺโต อญฺจ สทฺโธ วิสทฺทมนสวโร สคฺคาเทวมญฺจสฺสานํ พุทฺโธ ภควา (ภควาติ) (สุชา), ทธา นิชา ๑๖๑๕๑, อทฺทคฺคตวาทเรน ปน สมตฺถิยา โส อิมํ โลกํ สทฺทวํ สทฺทวํ สทฺทวํ สทฺทวํ สทฺทวํ สทฺทวํ ๑๖ สทฺทวํ สทฺธิํ อภิกฺขุญา สจฺจิกคฺวา ปเวเทติยา โส อมมํ เวณฺสี อาทิกฺขุชาณํ มชฺชนกฺขุชาณํ ปริโธสกฺกฺขุชาณํ สาทฺธํ สทฺทญฺจนํ, เกวณฺปริญฺจนํ ปริสุทฺธํ พุทฺทจนฺจริยํ ปภาเสติ; สทฺธ โธ ปน สคฺคาปฺปวํ อวทโธ พุทฺธมฺ โหติ" -"ติ"

๑๗ (อิโต ปรี อว ปารว ๑๕-๑๖) ปทกฺขิณํ กถฺวา ปทกฺกนิป ปาฬี อว นิชา ๑๖๑๑๑) สทฺ โธ เวรณฺชโย พฺรหฺมาณฺโณ เสน ภควา เสนปฺปสฺกนิ; อญฺสทกฺกิตฺวา ภควตธา สทฺธิํ สม โณติยา สม โณทนิยํ กถํ สวณฺธิยํ วิธิสวาทฺธา เณมฺนุสํ นิสิตียา เณมฺนุสํ นิสิตีโย โธ เวรณฺชโย พฺรหฺมาณฺโณ ภควตฺถํ เวทท วิจ - "สุตฺต มสฺ, โภ โทตม - "น สม โณ

Thai-1; PTS-1; Myn-1; Dev-1; Dev-2; Thai-2; PTS-2;

เมื่ออ่านพระสูตรแล้วยังไม่เข้าใจก็สามารถเลือกกดปุ่ม **อภฺรูกถา** หรือ **อ่านอรรถกถา** ยังไม่เข้าใจก็สามารถเลือกปุ่ม **ฎีกา** ที่มีอยู่ด้านล่างจอได้ทันที

นอกจากนี้บรรทัดล่างสุดของจอ ยังมีอ้างอิงเทียบกับของฉบับอื่นๆ ไว้ด้วย เช่น Thai-1 คือ ตรงกับหน้าที่ ๑ ของฉบับสยามรัฐ (พระไตรปิฎกของไทย) ซึ่งถ้าเรายังไม่ชำนาญภาษาบาลีก็สามารถจดหน้าหรือข้ออ้างอิง แล้วไปอ่านฉบับแปลได้อีกที

ขอแนะนำท่านที่ศึกษาบาลีมาแล้ว ให้ลองอ่านพระไตรปิฎกเป็นภาษาบาลีล้วนๆ ดู แรกๆ อาจจะยากนิดหน่อยแต่ฝึกอ่านไปสักพักก็จะชำนาญ เป็นการเรียนภาษาบาลีด้วยคำอธิบายบาลีก็จะเข้าถึงภาษาพระพุทฺทพจนนํได้ลึกซึ้งกว่า **ขอเชิญชวนท่านที่สนใจสามารถมาเรียนเพิ่มเติมได้ที่วัดจากแดง (www.watchakdaeng.com)** ซึ่งมีการเรียนการสอนบาลีอยู่หลายคอร์สหรือเรียนทางอินเทอร์เน็ตก็ได้ที่ เว็บไซต์ของวัดจากแดง สถาบันพระบาฬีโพธิยาลัย

สาระธรรม :

ออกจากกาม

กันเกิด จะเกิดผล (ตอนจบ)

ธัมมปาฐะ

กามัจฉันโท ภิกขเว อวาระโณ นีวะระโณ เจตะโส อุปกิเลโส
ปัญญาเย ทูปพะสีกะระโณ* ฯ

ดูกรภิกษุทั้งหลาย กามฉันทะเป็นธรรมเครื่องกัน เป็นธรรมเครื่อง
ห้าม ทำจิตให้เศร้าหมอง ทำปัญญาให้ทราวม

* พระไตรปิฎกบาลี เล่มที่ ๑๙ สุตต. ส. มหาวรรคโค ข้อ ๔๙๐ หน้า ๑๓๓

กามะคฺฌา อระริยัสสะ วินะเย อันทุติปิ วุจจันติ พันธะนันตปิ
วุจจันติ*

กามคุณ ๕ เหล่านี้ ในวินัยของพระอริยเจ้า เรียกว่า ชื่อคาบั้ง เรียก
ว่าเครื่องจองจำบั้ง

* พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่มที่ ๙ สุตตันต. เล่ม ๑ ที่มณิกาย สีลขันธวรรค ข้อ ๓๗๗ หน้า ๓๖๖

แม้อัสสาทะในวัตถุกามที่ได้มาโดยชอบธรรม ก็ทำให้คนสยบหมกมุ่นกับมัน
ไม่ก้าวต่อไปในการพัฒนาตนเองให้พ้นทุกข์ ดังนั้นพระพุทธเจ้าจึงตรัสเตือนให้เรา
เห็นโทษของกามอยู่เสมอๆ เพื่อจะได้ถอนความเพลิดเพลินใจไปในกามวัตถุเหล่านั้น
ดังพระสูตรที่มีชื่อว่า กามสูตร ที่มาใน สุตตนิบาต อัญจนวรรคที่ ๔ กามสูตรที่ ๑ มี
เรื่องย่อดังนี้

เมื่อพระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ ณ กรุงสาวัตถี พราหมณ์ผู้หนึ่งคิดว่า เราจักหว่านข้าวเหนียว ใกล้ฝั่งแม่น้ำอจิรวดี ในระหว่างกรุงสาวัตถีและพระเชตวันมหาวิหาร จึงไถนาพระผู้มีพระภาคเจ้า แวดล้อมด้วยภิกษุสงฆ์ เสด็จเข้าไปบิณฑบาต เห็นพราหมณ์นั้น ทรงรำพึงเห็นว่า ข้าวเหนียวของพราหมณ์นั้น จักเสียหาย จึงทรงรำพึงถึงอุปนิสัยสมบัติของพราหมณ์นั้นต่อไป

ได้ทรงเห็นอุปนิสัยแห่งโสตาปัตติมรรคของพราหมณ์นั้น ทรงรำพึงว่า พราหมณ์นี้จักบรรลุเมื่อไร ได้ทรงเห็นว่า เมื่อข้าวกล้าเสียหาย พราหมณ์จะถูกความโศกครอบงำ แล้วจึงพร้อมที่จะฟังพระธรรมเทศนา

ทรงดำริต่อไปว่า หากเราจักเข้าไปหาพราหมณ์ในตอนนั้น พราหมณ์จักไม่สำคัญโอวาทของเราที่ควรจะฟัง เพราะพราหมณ์ทั้งหลายมีความชอบต่างๆ กัน เอาเถิด เราจักสงเคราะห์ตั้งแต่บัดนี้ทีเดียว พราหมณ์มีจิตอ่อนในเราอย่างนี้ ก็จักฟังโอวาทของเรา

ในตอนนั้น แล้วเสด็จเข้าไปหาพราหมณ์ ตรัสถามว่า พราหมณ์ ท่านทำอะไร

พราหมณ์คิดว่าพระสมณโคดมเป็นผู้มีตระกูลสูง ยังทรงทำการปฏิสันถารกับเรา จึงมีจิตเลื่อมใสในพระผู้มีพระภาคเจ้า ทันใดนั้นเอง กราบทูลว่า ข้าแต่พระโคดมผู้เจริญ ข้าพระองค์กำลังไถนา จักหว่านข้าวเหนียวพระเจ้าข้า

ลำดับนั้น พระสารีบุตรเถระคิดว่า พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ทรงทำการปฏิสันถารกับพราหมณ์พระตถาคตทั้งหลาย หากไม่มีเหตุปัจจัยแล้ว จะไม่ทรงทำอย่างนั้น เอาเถิด แม้เราก็จะทำการปฏิสันถารกับพราหมณ์นั้น จึงเข้าไปหาพราหมณ์แล้วได้ทำการปฏิสันถารอย่างนั้นเหมือนกัน พระมหาโมคคัลลานเถระและพระมหาสาวก ๘๐ ก็ทำอย่างนั้น พราหมณ์พอใจเป็นอย่างยิ่ง

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้า เมื่อข้าวกกล้าสมบูรณ์ วันหนึ่งเสวยภัตตาหารเสร็จแล้ว เสด็จจากกรุงสาวัตถีไปพระเชตวัน แวะแยกทางเข้าไปหาพราหมณ์ ตรัสว่า พราหมณ์ นาข้าวเหนียวของท่านดีอยู่หรือ, พราหมณ์กราบทูลว่า ข้าแต่พระโคดมผู้เจริญ หากนาข้าวเหนียวสมบูรณ์ดีอยู่อย่างนี้ ข้าพระพุทธเจ้าจักแบ่งถวายแต่พระองค์บ้างพระเจ้าข้า

ครั้นต่อมาล่วงไปได้ ๔ เดือน ข้าวเหนียวของพราหมณ์ได้ผลิตผลบริบูรณ์ เมื่อพราหมณ์กำลังชวนชวายเป็น เราจักเกี่ยว วันนี้หรือพรุ่งนี้มหาเมฆตั้งขึ้น แล้วฝนได้ตกตลอดคืน แม่น้ำอจิรวดีเต็มเปี่ยม ไหลพัดพาข้าวเหนียวไปหมด พราหมณ์เสียใจตลอดคืน พอสว่างก็ไปยังฝั่งแม่น้ำ เห็นข้าวกล้าเสียหายหมด เกิดความโศกอย่างแรงว่า เราฉิบหายแล้ว บัดนี้เราจักมีชีวิตอยู่ได้อย่างไร

ตอนใกล้รุ่งของคืนนั้นเอง พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงตรวจดูสัตว์โลกด้วยพุทธจักขุ ทรงทราบว่า วันนี้ ถึงเวลาแสดงธรรมแก่พราหมณ์แล้ว จึงเสด็จเข้าไปบิณฑบาตยังกรุงสาวัตถีประทับยืนใกล้ประตูเรือนของพราหมณ์ พราหมณ์เห็นพระผู้มีพระภาคเจ้าแล้วคิดว่า พระสมณโคดมมีพระประสงค์จะปลอบใจเรา ผู้ถูกความศอกครอบงำจึงเสด็จมา แล้วปูอาสนะ รับบาตร ทูลนิมนต์ให้ประทับนั่ง

พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงทราบอยู่ จึงตรัสถามพราหมณ์ว่า พราหมณ์ท่านเสียใจเรื่องอะไรหรือ พราหมณ์กราบทูลว่า ข้าแต่พระโคดมผู้เจริญ ถูกแล้วพระเจ้าข้า นาข้าวเหนียวของข้าพระองค์ถูกน้ำพัดพาเสียหายหมดพระเจ้าข้า ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า พราหมณ์เมื่อถึงคราววิบัติ ก็ไม่ควรเสียใจ และเมื่อถึงคราวสมบูรณ ก็ไม่ควรดีใจ เพราะชื่อว่ากามทั้งหลาย ย่อมสมบูรณบ้าง ย่อมวิบัติบ้างดังนี้ ทรงรู้ธรรมเป็นที่สบายของพราหมณ์นั้น จึงได้ตรัสกามสูตรนี้ว่า :

กามัง กามะยะมานัสสะ
อัทธา ปีติมะโน โหติ

ตัสสะ เจ ตัง สมะมิชณะติ
ลัทธา มัจโจ ยะทิจฉะติ

ตัสสะ เจ กามะยะมานัสสะ
เต กามา ประริหะยันติ

ฉันทะชาตัสสะ ชันตุโน
สัลละวิทโธวะ รูปปะติ

โย กามะ ประริวัชเชติ
โสมัง วิสัตติกัง โลกะ

สัปปัสเสวะ ปะทา สิโร
สะโต สมะมะตีวัตตะติ

เขตตัง วัตถุง หิริญญัง วา
ถิโย พันธู ปุถุ กามะ

คัวาสสัง ทาสะโปริสัง
โย นะโร อะนุกิขณะติ

อะพะลา นัง พะลียันติ
ตะโต นัง ทุกะมะมันเวติ

มัททันเต นัง ประริสสะยา
นาวัง ภินนะมิโวทะกัง

ตัลมา ชันตุ สะทา สะโต
เต ปะหะยะ ตะเร โอฆัง

กามา นิ ประริวัชชะเย
นาวัง สิต์วาอะ ปาระคุดิ ฯ

ถ้ากามนั้นสำเร็จด้วยดีแก่สัตว์นั้น ผู้อยากได้กามอยู่
สัตว์นั้นได้กามตามที่ต้องการแล้ว ก็ย่อมเป็นผู้มีใจเอิบอิมเป็นแน่แท้

(แต่) ถ้าเมื่อสัตว์นั้นอยากได้กามอยู่ เกิดความพอใจแล้ว
กามเหล่านั้นเสื่อมไป สัตว์นั้นย่อมเจ็บปวด เหมือนถูกลูกศรแทง

ผู้ใดงดเว้นกามทั้งหลาย เหมือนคนเดินหลีกเลียงห้วง
ผู้นั้นมีสติ ล่วงพ้นต้นเหตุที่ชื่อว่าวิสัจจกามในโลกนี้ไปได้

นรชนใดปรารถนาเนื่องๆ ซึ่งไร่นา ที่ดิน เงิน โค ม้า
ทาส กรรมกร สตรี พวักพ้อง หรือกามเป็นอันมาก

กิเลสทั้งหลายอันมีกำลังน้อย ย่อมครอบงำย่ำยีนรชนนั้นได้
อันตรายทั้งหลายก็ย่อมย่ำยีนรชนนั้น
ต่อแต่นั้น ทุกข์ย่อมติดตามนรชน ผู้ถูกอันตรายครอบงำนั้นไป
เหมือนน้ำไหลเข้าเรือรั่ว ฉะนั้น

เพราะฉะนั้น สัตว์เกิดแล้วพึงมีสติทุกเมื่อ ละเว้นกามทั้งหลายเสีย
ครั้นละกามเหล่านั้นแล้ว ก็จะไม่พึงข้ามโอชะได้
เหมือนคนวิดน้ำจากเรือแล้ว พึงไปถึงฝั่งได้ ฉะนั้น

พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงจบเทศนา ด้วยธรรมอันเป็นยอดคือพระอรหัต
เมื่อจบเทศนา พราหมณ์และพราหมณีตั้งอยู่ในโศดาปัตติผล

สรุป กามสูตร ให้จำง่าย

(เหมือนเศษเนื้อชิ้นใหญ่ใครต่างแย่ง
เหมือนความฝันยามไม่มีจริง
เหมือนเอ็นห้อยร้อยโยงโครงกระดูก
เหมือนคนถือคบเพลิงทวนลมพาย
เหมือนเศษเลือดเปื้อนกระดูกยิ่งดูแฉะ

เหมือนหลุมถ่านร้อนแรงเข้าแข่งผิง
เหมือนลูกยิงต้องศรพิษที่ติดปลาย
เหมือนจับถูกหัวงูพิษก็ฉิบหาย
เหมือนผลไม้สุกร้างที่ค้างคอย
ยังพืดแย่งมากลบฝังไม่ยั้งถอย

เหมือนนายถือดาบโค้งสะกดรอย
เหมือนเลียลิ้มน้ำผึ้งป้ายบนปลายมีด
เหมือนโรคเรื้อนยิ่งเกายิ่งทรมาน

แผลก็ปล่อยออกตัดตีระฆังปาน
เหมือนอ้อยรีดลำยัดยิ่งจืดหวาน
เป็นทางตันพันธการเปือกกามตม)

ถ้าได้กามแล้วมีสุขไม่ทุกข์แน่
แต่ยิ่งเสพยิ่งกระหายสายระบม
จงหลีกหนีห่างเจ้ากามชั่ว
มีสติสังวรใจ ไม่เรรวน
ก็คนใดยังฝักใฝ่ในสตรี
นางกามน้อยปล่อยเป็นนางพญา
ทุกข์จักท่วมผู้นั้นตั้งเรื่อร้ว
เร่งวิตน้ำออกจากเรือพายยาม

(มันก็สุดเพียงแค่น้ำเจ้ากามเอ๋ย
เมื่อแก่เฒ่าเจ้าก็ไม่เหลืออะไร

ผู้คนแท้คงได้แล้วซึ่งสุขสม
ยามวายจมยิ่งหวนให้อาลัยครวญ
ดูจเจอหัวอสรพิษผิดทางหวาน
ตั้งจันทรันวลลือกออกจากหมอกลา
ทรัพย์สินนาที่เงินทองพ้องพงษา
กามแกร่งกล้าก็กัดเขาผู้เฒ่ากาม
ระวังตัวอุดรมืออย่าผลิผลาม
ถึงฝั่งงามต้องพายข้ามหัวงน้ำไป

หลอกให้เขยชมชิตพิสมัย
จงกลับไปทางเก่าที่เจ้ามา ฯ)

จึงขอเชิญชวนท่านผู้อ่าน ให้มาแสวงหาความสุขที่นอกเหนือจาก
กามกันบ้าง เพื่อชีวิตอันประเสริฐ เพื่อความเป็นสหายกับพรหม เพื่อเป็น
ผู้ใหญ่ที่มีวุฒิภาวะ เป็นหลักให้กับบ้านกับเมืองได้ ร่วมกันปฏิบัติ ก้าวพ้น
อุทกภัย ภัยอันเกิดจากกามโอะชะที่ท่วมทับสัตว์โลกกันอยู่ในเวลานี้

“
ดูจนน้ำผึ้ง หยดป้าย บนปลายมีด
ลองลิ้มรีด เลียลิ้ม ชิมรสหวาน
สุขหนึ่งหยด แล้วรันทต ทรมาน
ใจเสพกาม ลามเล่น ก็เช่นกัน
”

มีคำกล่าวของพระเดชพระคุณหลวงปู่ เจ้าคุณพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) ไว้ว่า “แสงหารสต่างๆ มากมาย แต่สุดท้ายก็จบลงที่รสจิตแห่งความจริง” จิตในที่นี้ไม่ใช่จิตซีด แต่เป็นรสจิตสนิทของความบริสุทธิ์ที่พ้นจากการปรุงแต่ง เป็นสุขของการเห็นโทษของกาม และได้สัมผัสสุขจากการออกจากกามได้อย่างถาวร เป็นเนกขัมมสุข สุขที่ไม่ผันแปร เป็นเอกนัตปรมสุขอย่างแท้จริง

สุโข วิเวโก ตุณฐัสสะ

อภัยปัชชัง สุขัง โลเก

สุขา วิวราคะตา โลเก

อัสมิมานัสสะ วินะโย

สุตะธัมมัสสะ ปัสสะโต

ปาณะภูเตสุ สัตถุญะโม

กามานัง สะมะติกกะโม

เอตัง เว ประมะมัง สุขันติ*

* พระไตรปิฎกบาลี เล่มที่ ๒๕ สุตต. ขุ. สุตตนิปาตา ข้อ ๕๑ (อุทาน) หน้า ๘๖

วิเวก เป็นสุขของผู้ยินดี มีธรรมอันสงบแล้ว พิจารณาเห็นอยู่
ความไม่เบียดเบียน คือ ความสำรวมในสัตว์ทั้งหลาย เป็นสุขในโลก
ความเป็นผู้ปราศจากราคะ คือ ความก้าวล่วงซึ่งกามทั้งหลายเสียได้ เป็นสุขในโลก
การนำอัสมิมานะออกเสียได้นี้แล เป็นสุขอย่างยิ่ง ๆ

บันดาลใจ :

พจนานุกรม ชีวิต

ของ สอ เสถบุตร

กองบรรณาธิการ

พระยาภักตินรเศรษฐ (เล็ค เศรษฐบุตร)

เรารู้จักหลายคนในตระกูลเศรษฐบุตร โดยที่เราเองก็ไม่วัดว่า หนึ่งในนั้นคือ นายเล็ค เศรษฐบุตร หรือ พระยาภักตินรเศรษฐ เจ้าของ รถมลล์ขาว และโรงแรมปาร์คนายเล็ค อีกท่านหนึ่งก็คือ นายบุญรอด เศรษฐบุตร หรือ พระยาภิรมย์ภักดี เจ้าของเปียร์ตราสิงห์

อีกหนึ่งท่านที่ขอแนะนำให้รู้จักคือ นาย สอ เสถบุตร หรือชื่อเดิม สอ เศรษฐบุตร ผู้แต่ง พจนานุกรมอังกฤษ - ไทย ซึ่งผู้ที่อายุมากกว่า ๕๐ ปีที่เรียนภาษาอังกฤษทุกคนต้องเคยใช้ หรือเป็นเจ้าของ สาเหตุที่ต้องเปลี่ยนนามสกุล จากเศรษฐบุตรเป็นเสถบุตร ก็เพราะการกำจัด พญัญชนะไทยบางตัว ในสมัยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม

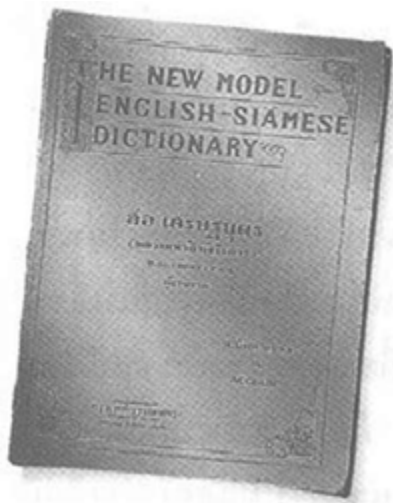
ประวัติของ สอ เสถบุตร นั้น เรียบเรียง มาจากหนังสือพิมพ์ข่าวสด ดังนี้ :

“สอ เสถบุตร” ถือเป็นบุคคลตัวอย่าง ของผู้ไม่ท้อถอย เปี่ยมด้วยคุณภาพที่กลั่นจาก อัจฉริยภาพทางภาษา และมีความมุ่งมั่น เพียรพยายามในการสร้างสรรค์พจนานุกรม

อังกฤษ - ไทย อันทรงคุณค่าและมีคุณูปการ ต่อการศึกษาของชาติ รวมทั้งเป็นต้นแบบของ พจนานุกรมในรุ่นต่อๆ มา โดยได้รับการยกย่อง ว่าเป็นพจนานุกรมที่ยอดเยี่ยม เป็นที่นิยมสูงสุด ของไทย คนไทยส่วนใหญ่รู้จัก สอ เสถบุตร ในฐานะผู้แต่งพจนานุกรม (ไทย - อังกฤษ และ อังกฤษ - ไทย) แต่เพียงอย่างเดียว เพราะถือเป็น “งานแห่งชีวิต” ของสอ เสถบุตร

แต่นั้นไม่ใช่งานชิ้นเดียวของท่าน สอ เสถบุตร มีชีวิตที่แปลกและน่าศึกษา มีเพียงไม่กี่คนที่ทราบว่า บิดของท่านนี้เป็นวิศวกร โดยการศึกษาเล่าเรียนด้วยทุนคิงสกอลาร์ชิพ เป็น เจ้ากรมเลขาธิการองคมนตรี ในราชสำนัก ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นนักโทษการเมืองสมัยประชาธิปไตยเริ่ม ก่อตั้ง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ด้วย ความนิยมของประชาชนชาวธนบุรี และเป็น นักหนังสือพิมพ์ นักเขียน ด้วยใจรัก และด้วย พรสวรรค์ในการประพันธ์

ลักษณะเด่นของ สอ เสถบุตร ไม่ได้อยู่ที่ ความเจนจัดในแขนงวิชาต่างๆ หากอยู่ที่ ความไม่ย่อท้อต่อพรหมลิขิต เมื่อถูกชะตากรรม

ผลงานพจนานุกรมเล่มแรกของ สอ เสถบุตร

เล่นงาน ความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น ความ เห็นอกเห็นใจต่อเพื่อนมนุษย์และความยึด มั่นในอุดมการณ์อย่างเข้มแข็ง ทำให้ผลงาน แห่งชีวิตของ สอ เสถบุตร มีชื่อเสียงเป็นที่ ยอมรับในวงการศึกษาจนถึงทุกวันนี้

สอ เสถบุตร เกิดเวลาเที่ยง ของวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๔๖ เป็นบุตรของ นายสวัสดิ์ กับ นางเกษร เศรษฐบุตร เริ่มหัด อ่านเขียนภาษาไทยจากแม่ครูชุ่ม และไปเรียน ต่อที่โรงเรียนสุขุมมาลัยใกล้ๆ บ้าน ต่อมา พ.ศ. ๒๔๕๘ ได้เข้าเรียนชั้นมัธยม ๔ ที่โรงเรียนสวน กุหลาบวิทยาลัย เมื่ออายุได้ ๑๕ ปี เขาจำเป็นต้อง กลายมาเป็นหัวหน้าครอบครัว เนื่องจาก บิดาเสียชีวิตจากโรคไข้จับสั่น

สอ เศรษฐบุตร เข้าสอบชิงทุนคิง สกอลาร์ชิพ ได้เป็นนักเรียนทุนเล่าเรียนหลวง ไปเรียนที่ลอนดอน ในปี พ.ศ. ๒๔๖๔ พ.ศ. ๒๔๖๙ จึงเดินทางกลับมาพร้อมใบ ปริญญาเกียรตินิยม B.S.c. (HONS) ทาง ธรณีวิทยา และประกาศนียบัตร F.G.S. ในสาขา วิศวกรรมศาสตร์เป็นคนแรกของประเทศไทย เมื่อกลับมาได้เข้ารับราชการ ตำแหน่งผู้ เชี่ยวชาญทางธรณีวิทยา ในกรมโลหกิจและ ภูมิวิทยา นอกจากนั้น ยังได้ทำหนังสือพิมพ์ “บางกอกการเมือง” และหนังสือพิมพ์ฉบับ อื่นๆ

ต่อมาจากการที่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงได้อ่านบทความ ของ สอ เศรษฐบุตร ในหนังสือพิมพ์ Bangkok Daily Mail แล้วพอพระทัย จึงให้มาถวายงาน ใกล้ชิด ทำหน้าที่เป็นหลวงมหาสิทธิโวหาร และ ขึ้นดำรงตำแหน่งเจ้ากรมกองราชเลขาธิการ องคมนตรี ในปี พ.ศ. ๒๔๗๓ - ๒๔๗๔ หลัง การปฏิวัติของคณะราษฎร สอ เศรษฐบุตร จึงได้ลาออกจากราชการ และถูกจับกุมใน

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๗) และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

เวลาต่อมา พร้อมกับคนที่เคยทำหน้าที่พิมพ์ “กรุงเทพเดลิเมล์” ในข้อหาร่วมกันเป็นตัวการพิมพ์ใบปลิวเข้าข้างพวกกบฏ (กบฏบวรเดช) และถูกตัดสิทธิโทษให้จำคุกตลอดชีวิตในข้อหา กบฏ

ในระหว่างอยู่ในคุกบางขวาง แดน ๖ ที่ห้องขังหมายเลข ๓๘ แล้ว วันหนึ่ง เขาก็รับทราบข่าวที่บันทึกความหวังที่จะได้รับการปล่อยตัว คือ ข่าวการสละราชสมบัติของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว สอ เศรษฐบุตร จึงใช้เวลาและความรู้ของเขาให้เกิดเป็นรายได้และเกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม ด้วยการสร้างสรรค์งานเขียน Dictionary

งานเขียนพจนานุกรมนี้ต้องแอบทำ ไม่ให้ผู้คุมตรวจจับได้ มารดาของ สอ เศรษฐบุตร เป็น

คนช่วยจัดการหาตำราและเครื่องเขียนต่างๆ มาให้ นักโทษการเมืองต่างให้ความร่วมมือ โดย สอ เศรษฐบุตร จะเป็นผู้บอกคำศัพท์จากมันสมองออกมาอย่างรวดเร็ว อีกคนมีหน้าที่จดลงสมุดด้วยดินสอ อีกฝ่ายคอยช่วยตรวจทานและคัดลอกใหม่ให้สะอาดสวยงาม พร้อมทั้งจะนำออกตีพิมพ์ ใต้เพดานห้องขังถูกแอบเจาะเป็นช่องสำหรับเก็บของต่างๆ ให้ปลอดภัย

เวลาในแต่ละวันจัดไว้อย่างดี ในตอนเช้า เริ่มงานเขียนพจนานุกรม ตั้งแต่ ๐๗.๓๐ น. พักรับประทานอาหาร บ่ายเริ่มเขียนอีกครั้ง ๑๔.๓๐ - ๑๗.๐๐ น. เมื่อเขียนมาได้ถึงตัว S วันหนึ่งมีคำสั่งให้ย้ายนักโทษทางการเมืองทั้ง ๗๐ คน ไปที่เกาะตะรุเตา ที่เกาะตะรุเตา ผู้คุมอนุญาตให้ปลูกกระท่อม สอ เศรษฐบุตร เลือกปลูกกระท่อมอยู่คนเดียว ทำให้สะดวกขึ้นมาก ในการเขียนต้นฉบับพจนานุกรมฉบับห้องสมุด เมื่อเขียนต้นฉบับนี้เสร็จ จึงจ้างนักโทษการเมืองคนอื่น ๆ คัดลอกลงในสมุด ด้วยค่าจ้างเล่มละ ๑ สลึง โดย พัชรพิมพ์ เสถบุตร บุตรสาวเป็นผู้จ่ายให้ และลงมือเขียนฉบับตั้งโต๊ะต่อไป

ผลงานดึกขันทันตรี ของ สอ เสถบุตร

วันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๘๖ นักโทษการเมืองต้องย้ายไปที่เกาะเต่า ในระหว่างการเคลื่อนย้ายนี้ มีการแฉะรอรถไฟที่สถานี นักโทษได้เห็นอักษรไทยที่แปลกไป

อันเกิดจากแนวคิดของจอมพล ป. พิบูลสงคราม ที่ยกเลิพยัญชนะที่มีรากจากบาลี-สันสกฤต ออก และจุดนี้ทำให้ สอ เศรษฐบุตร ได้รู้ว่า ชื่อ บนปกพจนานุกรมที่พิมพ์จำหน่ายของเขา ได้ เปลี่ยนไปเป็น “สอ เสถบุตร” จึงได้ยึดชื่อนี้มา ตลอด ไม่ได้เปลี่ยนกลับ จนกระทั่ง ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๘๗ จึงได้รับการปล่อยตัว เมื่อมีการขอ พระราชทานอภัยโทษ ในสมัยนายควง อภัยวงศ์ เป็นนายกรัฐมนตรี

นอกเหนือจากพจนานุกรมในระหว่างที่อยู่ในคุกบางขวาง สอ เสถบุตร ยังเขียนบทความ ไปลงหนังสือ “บางกอกไทมส์” หนังสือ นวนิยาย “พ.ศ. ๒๔๘๑” บันทึกอัตประวัติ “จำเลยสารภาพ” และบทความที่เขียนไปลง เป็นประจำในหนังสือ “น้ำเงินแท้” ก็ล้วนแต่ เขียนจากในคุกส่งออกมาสู่ผู้อ่าน นอกจากนั้น ยังเคยรับตำแหน่งผู้อำนวยการหนังสือพิมพ์ “ศรีกรุง” ตามข้อเสนอของ นายมานิต วสุวัต ต่อมาร่วมกันตั้งหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษขึ้น ชื่อว่า Liberty และเป็นบรรณาธิการ ต่อมาจึง ได้ออกนิตยสารรายสัปดาห์ชื่อ Leader ที่มีทั้ง ภาษาอังกฤษและภาษาไทยในฉบับเดียว โดย คอลัมน์ความยกย่องนชวนเจื่อนของภาษาเป็นที่สนใจอย่างสูง เพราะ สอ เสถบุตร ตอบปัญหา ให้ผู้อ่านที่สงสัยเกี่ยวกับภาษาอังกฤษได้ดีมาก

☛ สอ เสถบุตร

☛ ดิกชันนารีปรับปรุงรุ่นล่าสุดสำหรับนักเรียนนักศึกษา

สอ เสถบุตร เริ่มเข้าสู่เส้นทางการเมือง ลงสมัครรับเลือกผู้แทนราษฎร จังหวัดธนบุรี ในนามพรรคก้าวหน้า ซึ่งก่อตั้งร่วมกับ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ม.ร.ว. นิมิตรมงคล นวรัตน์ ม.จ. สิทธิพร กฤดากร นายหลุย ศิริวัต ฯลฯ ต่อมารวมกับพรรคประชาธิปไตย แล้วใช้ชื่อว่า “พรรคประชาธิปไตย”

เมื่อ สอ เสถบุตร อายุได้ ๔๗ ปี จึงแก้ไข ปรับปรุงพจนานุกรมของเขา และจัดพิมพ์ จำหน่ายเองทั้งหมด ในระหว่างนั้น พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชประสงค์จะ ซื้อพจนานุกรมฉบับตั้งโต๊ะของสอที่กำลังขาด ตลาด สำนักพิมพ์หลายแห่งเมื่อทราบเข้า จึงพากันมาติดต่อขอเป็นผู้พิมพ์ สอ เสถบุตร ได้ เลือกร้านวรรณนะวิบูลย์เป็นผู้จัดจำหน่าย โดย เขาเป็นผู้จัดพิมพ์เอง ทำให้ได้รับเงินก้อนใหญ่ มาปรับปรุงโรงพิมพ์ หนังสืออื่นที่ สอ เสถบุตร เขียนในช่วงนั้นได้แก่ “ไปนอก” และ “อังกฤษ สำเร็จรูป”

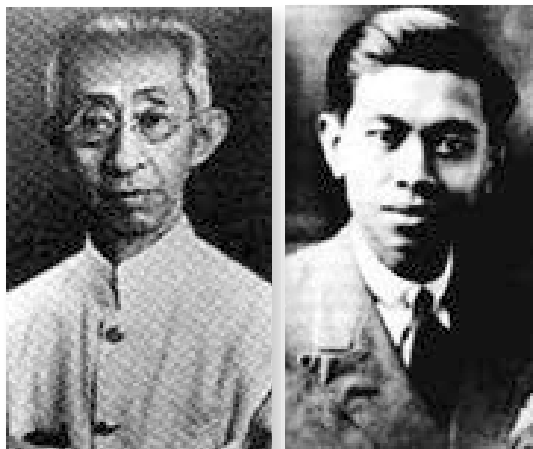
ในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ สอ เสถบุตร เขียนพจนานุกรมอีกครั้ง โดยเขียนที่บ้านชายทะเลเดือนมีนาคม ๒๕๐๘ จึงเขียนและพิมพ์พจนานุกรม New Model Thai - English Dictionary (Library Edition) เสร็จพร้อมออกจำหน่าย และปีต่อมาพจนานุกรม New Model English - Thai Dictionary (Desk Edition) ก็ออกตามมา และได้จำหน่ายลิขสิทธิ์ให้กับสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชในที่สุด

สอ เสถบุตร เสียชีวิตลงที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เมื่อวันที่ ๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๓ นางพัชรพิมพ์ เสถบุตร ลูกสาวของสอเสถบุตร กล่าวว่า นอกเหนือจากพจนานุกรมอยากให้คนไทยรู้ว่า สอ เสถบุตร เป็นบุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์และการเมือง เป็นตัวอย่างของบุคคลสำคัญ ในขณะที่ถูกตัดสินจำคุกตลอดชีวิต แต่ไม่มีความท้อแท้หรือสิ้นหวัง กลับลุกขึ้นสู้ พร้อมใช้เวลาที่ถูกจำคุกทั้งชีวิตทำให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและสังคมและประเทศให้มากที่สุด

“คุณงามความดีและคุณูปการหรือผลงานของ สอ เสถบุตร สะท้อนความคิด

ทางการเมือง ประวัติศาสตร์และสังคม รวมทั้งยังเป็นหลักฐานประวัติศาสตร์ ดังนั้น ย่อมมีค่าและควรเก็บเป็นเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ พจนานุกรมฉบับดั้งเดิมของ สอ เสถบุตร มีคุณประโยชน์ในการใช้ภาษา สามารถอธิบายความหมายของคำในรูปประโยคในบริบทของคนไทยให้เห็นภาพได้ นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นสภาพประวัติศาสตร์ ปรัชญา และการเมืองในสมัยนั้นไว้ได้ด้วย ดังนั้น จึงควรอนุรักษ์พจนานุกรมของ สอ เสถบุตร ในฉบับดั้งเดิม เป็นมรดกของคนไทยไว้ด้วย” นางพัชรพิมพ์กล่าวทิ้งท้าย

จวบจนทุกวันนี้ ชื่อ สอ เสถบุตร ยังเป็นที่ระลึกถึง ทั้งในฐานะผู้แต่งพจนานุกรมที่ดีที่สุด และในฐานะบุคคลผู้ยิ่งใหญ่ เจ้าของประวัติศาสตร์การต่อสู้อันเข้มข้นนำศึกษา จริงอยู่ที่ว่าอาจมีผู้เขียนพจนานุกรมที่เชี่ยวชาญในหลักไวยากรณ์ สำนวน และวิธีการใช้คำอังกฤษ ตลอดจนจรรยาบรรณธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมของชนชาตินี้ นับพันนับหมื่นคน แต่มีบุคคลเพียงหนึ่งเดียว ที่มุ่งมั่นเขียนพจนานุกรม ทั้งๆ ที่อยู่ในสถานะนักโทษการเมืองที่ไร้ทั้งอิสรภาพและความสะดวกสบาย เขาคือ “สอ เสถบุตร”

สอ เสถบุตร ในวันเวลาที่เปลี่ยนไป

มองแก่ - มองไทย :

สืบค้นหา

พระพุทธบาท ๕ รอย

ตอน
จบ

วิเทศทัยย์

วิเคราะห์เจาะลึกเรื่องรอยพระพุทธบาท
ตั้งมากมายหลายตอน หากไม่พูดถึงสัญลักษณ์
มงคล ๑๐๘ ประการ ย่อมถือว่าบกพร่องอย่าง
ไม่น่าให้อภัย หากเป็นละครไทยก็น่าจะจบแบบ
พระนางไปคนละทิศละทาง ไม่ครองคู่กัน เช่นนั้น
แล้วผู้เขียนเห็นจะไม่พ้นถูกตำหนิเป็นแน่แท้

ความจริงคือคติความเชื่อรอยพระ-
พุทธบาทสมัยสุโขทัยนั้น มาพร้อมกับสัญลักษณ์มงคล ๑๐๘ ประการ ดังข้อความปรากฏ
ในจารึกว่า “เขาอันนี้ชื่อเขาสุมนกภูบรรพต ...
เรียกชื่อตั้งอันเพื่อไปพิมพ์เอารอยตีนพระ-
พุทธเจ้าเรา อันเหยียบเหนื่อจอมเขาสุมนกภู
บรรพตในลังกาทวีปพื้น มาประดิษฐานไว้เหนื่อ
จอมเขาอันนี้ แล้วให้คนทั้งหลายได้เห็นรอยฝ่า
ตีนพระพุทธเจ้าเรา นี้ มีลายอันได้ร้อยแปดสี
ส่องให้ฝูงเทพดาและ ... ทั้งหลายได้ไหวบน
ภูเขา”

เขาสุมนกภู

สัญลักษณ์มงคล ๑๐๘ ประการ มี
มากมายหลายแบบ แต่ละแห่งก็แตกต่างกันไป
แต่ผู้เขียนเลือกคัดลอกที่ปรากฏในศิลาจารึก
หลักที่ ๑๐๒ พ.ศ. ๑๙๒๒ เพราะถือว่าเป็น
หลักฐานชั้นต้น ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

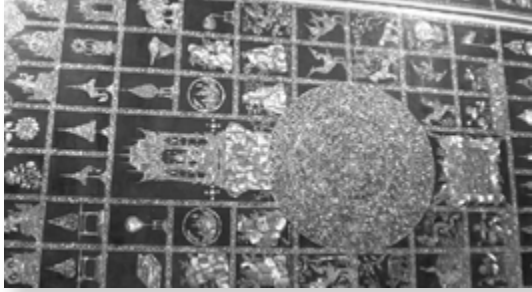
๑. สรวจโฉ นางฟ้า
๒. โสวตถิ รูปสวตถิกะ
๓. นนทียาวภูฏ ดอกพุดหรือดอกมะเดื่อ
๔. วฏงสกั ดอกไม้กรองบนศิระชะ

๕. องคุโส ขอช้าง
 ๖. ปาสาโท ปราสาท
 ๗. ชีวี นกพริก
 ๘. วุฑฒานกั ดอกพุดซ้อน
 ๙. เสวฉตตี ร่มขาว
 ๑๐. ขคโค มืดหรือพระขรรค์ไชยศรี
 ๑๑. ตาลวณฺญ ชั่วลูกตาล
 ๑๒. วิชนี พัด
 ๑๓. โมรหตถกั หางนกยูงมัดเป็นกำ
 ๑๔. อุณฺหิส ผ้าโพกศีรษะหรือมงกุฎ
 ๑๕. ปตฺโต บาตรหรือภาชนะ
 ๑๖. ทามมณี เชือกแก้ว
 ๑๗. อุปลั ดอกบัวสาย
 ๑๘. นิลั ดอกบัวเขียว
 ๑๙. รตตี ดอกบัวแดง
 ๒๐. ปทุมั ดอกบัวหลวง
 ๒๑. สมุทโท ทะเล
 ๒๒. ปุณฺณปาติ ภาชนะใส่น้ำเต็ม
 ๒๓. ปุณฺณฆโณ หม้อใส่น้ำเต็ม
 ๒๔. หิมวา ป่าหิมพานต์
 ๒๕. จกฺกวาหา ลูกโลก
 ๒๖. นกฺขตฺตา ดาว
 ๒๗. เมรุ ภูเขาเมรุ
 ๒๘. สุริโย พระอาทิตย์
 ๒๙. จนฺทิมมา พระจันทร์
 ๓๐ - ๓๓. จตุโร มหาทีปมา มหาทวีปทั้งสี่
 ๓๔ - ๓๕. ทวิสหสสปริตตกา ทวีปน้อยสองพัน
 ๓๖. ทกฺขินาวภูฏสงฺโข สังข์ทักษิณาวรรต
 ๓๗. สปรีโส จกฺกวตฺติ
 พระเจ้าจักรพรรดิและบริวาร
 ๓๘. ยมกั เหมมจฉ ปลาทองทั้งคู่
 ๓๙. จกฺกั จักร
 ๔๐. ธขุชฺ ธงชัย
 ๔๑. กุมภีโล จระเข้
 ๔๒ - ๔๘. สตตคงฺคา แม่น้ำ ๗ สาย

มหาพรหมสี่หน้า

- ๔๙ - ๕๕. สตตมหาสรา สระ ๗ สระ
 ๕๖ - ๖๒. มหาเสลา ภูเขาใหญ่ ๗ ลูก
 ๖๓. ปาฏโก ธงประฎาก
 ๖๔. สุงฺสุ ปลาฉลาม
 ๖๕. ปาฏฺกคิ แก้ว
 ๖๖. สุวณฺณวาลพิชนะนี พัดทองขนหางสัตว์
 ๖๗. สุวณฺณสีโห ราชสีห์ทอง
 ๖๘. พยคฺโข เสือ
 ๖๙. วลาทโก อสุโส ม้าลาหก
 ๗๐. อุโปสโถ วารโณ ช้างตระกูลอุโปสถ
 ๗๑. เกลาสปพฺพโต ภูเขาไกรลาศ
 ๗๒. หงฺโส หงส์
 ๗๓. จากวโก นกจากพราว
 ๗๔. วาสูกี พระยานาค
 ๗๕. เอราวโณ ช้างเอราวัณ
 ๗๖. กรวิโก นกการเวก
 ๗๗. สุวณฺณภมโร แมลงภูทอง
 ๗๘. กุกฺกุสุโร ไก่เถื่อน
 ๗๙. สีชี นกยูง
 ๘๐. โภญฺโจ นกกระเรียน
 ๘๑. อุสโภ โคอุศุกราช
 ๘๒. หรินาวา เรือทอง
 ๘๓. จตฺมมุขา รูปมหาพรหมสี่หน้า
 ๘๔. กิณฺนโร กิณนร
 ๘๕. กิณฺนรีปฺกฺชี นางกิณนรี
 ๘๖. ชีวณชีวกนามกา นกกระทาดง

รอยพระพุทธรูปที่วัดพระเชตุพน ฯ

๘๗ - ๙๒. ฉกามาวโรโลก โลกสวรรค์ ๖ ชั้น
๙๓ - ๑๐๘. โสฬสพรหมโลก พรหมโลก ๑๖ ชั้น
หากสรุปลวดลายมงคลดังกล่าวเบื้องต้น
ก็สามารถจำแนกออกเป็น ๓ ส่วน คือ
๑) สัญลักษณ์มงคลประเภทเครื่องหมายแห่ง
โชคลาภ ความเจริญและความอุดมสมบูรณ์
๒) สัญลักษณ์มงคลประเภทเครื่องประกอบ
บารมีของกษัตริย์และพระเจ้าจักรพรรดิ และ
๓) สัญลักษณ์มงคลประเภทส่วนประกอบทาง
รูปธรรมและนามธรรมของสุคติภพในจักรวาล
ซึ่งปรากฏในรูปของคติในไตรภูมิ

คติความเชื่อเรื่องมงคล ๑๐๘ ในรอย
พระพุทธรูป สันนิษฐานว่า น่าจะได้รับอิทธิพล
มาจากคัมภีร์ชินลึงการฎีกาของลังกา เพราะ
พระมหาธรรมราชาลิไทได้อ้างถึงในหนังสือ
เตภูมิกถาของพระองค์ แต่อาจจะมีการปรับ
เปลี่ยนไปบ้างตามความเหมาะสม เพราะ
เบื้องต้น คัมภีร์เล่มนี้ผ่านมาจากพม่าก่อน
เมื่อนำมาใช้ในเมืองไทย น่าจะมีการปรับแก้
ให้เหมาะสมตามคตินิยมแห่งตน

อันว่าลวดลาย ๑๐๘ บนรอยพระพุทธรูป
นั้น สันนิษฐานว่าน่าจะเป็นสัญลักษณ์
มงคลในพิธีกรรมของพราหมณ์ ผู้ประกอบพิธี
บูชาয়ัญแต่โบราณนานเน ครั้นพระพุทธศาสนา
เจริญรุ่งเรืองแผ่ไพศาลไปไกล จนเป็นที่ยอมรับ
ของพวกพราหมณ์เจ้าพิธีนี้ยิ่งใหญ่ ย่อมเกิด
การเลียนแบบ หยิบยืมบางสิ่งบางอย่างจาก

พิธีกรรมพราหมณ์เข้ามาสู่พิธีกรรมของพุทธ
ดังปรากฏเห็นเริ่มแรกในคัมภีร์อรรถกถา
สุมังคลวิลาสิณี ซึ่งเป็นคัมภีร์แต่งแก้คัมภีร์
ที่หมื่นกายแห่งสุตตันตปิฎก

ครั้นพระพุทธศาสนาเข้าสู่เกาะลังกา
คติความเชื่อรอยพระพุทธรูปย่อมเป็นที่
รู้จัก เช่นเดียวกับความเชื่อเหล่านี้ เมื่อระยะเวลา
ผ่านไปเป็นพันปี ความเชื่อเรื่องรอย
พระพุทธรูปได้รับความนิยมสูงสุด พระเถระ-
จารย์จึงพากันแต่งคัมภีร์พรรณนาเรื่องราว
ประกอบเพื่อปลูกศรัทธาของชาวพุทธ ดังเช่น
คัมภีร์สมันตกุฎฎีวินณา ของพระเวทเทพระ
และคัมภีร์ชินาลังการฎีกา ของพระพุทธรักขิต
เถระ เป็นต้น

รอยพระพุทธรูป สมัยสุโขทัย

ครั้นต่อมา พระเถระชาวไทยได้แต่งคัมภีร์
อีกหลายเล่มเพื่ออธิบายสัญลักษณ์มงคล ๑๐๘
ประการ ตามนัยแห่งคัมภีร์ชินาลังการฎีกา
แต่ได้เสริมเพิ่มบางส่วนเข้าไปตามความเห็น
แห่งตน คัมภีร์ฉบับไทยดังกล่าว มีชื่อว่าคัมภีร์
พุทธรูปมงคล คัมภีร์พุทธรูปลักษณะ เป็นต้น
ส่วนนอกนั้น ล้วนหยิบยืมเนื้อหาไปจากคัมภีร์
ทั้งสองสิ้น

อันว่าลวดลายมงคลซึ่งปรากฏในคัมภีร์
ชินาลังการฎีกานั้น ไม่สามารถสืบค้นไปหาราก
แห่งสัญลักษณ์แต่ละอย่างได้ พระเถระจารย์

ปฏิภาณว่า ภมรไม้อย่างดอกไม้อันมีสีให้ชอกช้ำ ลี้ม
เอาแต่รส แล้วย่อมบินไปแม้ฉันทใด มุนีพึงเที่ยว
ไปในบ้าน ฉันทนั้น

ดอกไม้ : เปรียบเสมือนพระธรรมของ
พระพุทธเจ้า กล่าวคือ มรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน
๑ มีกลิ่นหอมชวนใจ ย่อมฟุ้งไปในทิศน้อยใหญ่
อีกทั้งสามารถหอมทวนลมอีกด้วย สอดคล้อง
กับพุทธพจน์ในคาถาธรรมบท ขุททกนิกาย
แห่งพระสุตตันตปิฎกกว่า กลิ่นคือศีลเป็นเยี่ยม
กว่าคันธชาติเหล่านี้ คือ จันทน์ กฤษณา ดอกบัว
และดอกมะลิ กลิ่นกฤษณา และจันทน์นี้ เป็น
กลิ่นมีประมานน้อย ส่วนกลิ่นของพวกมีศีล
ทั้งหลายเป็นกลิ่นสูงสุด ย่อมฟุ้งไปทั้งในเทวดา
และมนุษย์ทั้งหลาย

พญาหงส์ : เปรียบเสมือนพระพุทธเจ้า
ผู้ไม่ทรงยินดีในสมบัติทางโลกและในธรรม
สมบัติ กล่าวคือโลกุตตรธรรม อีกทั้งไม่ยินดี

ในการกล่าวหา นินทาของคนนอกพระพุทธ
ศาสนา หรือค้ายกย่องสรรเสริญของหมู่บริษัท
เปรียบเหมือนพญาหงส์สามารถแยกน้ำกับ
น้ำมันได้ ฉะนั้น สอดคล้องกับพุทธพจน์ใน
สุตตันตปิฎก ขุททกนิกายแห่งพระสุตตันตปิฎก
ว่า นกฟิ่งละป่าเล็กแล้วมาอาศัยอยู่ป่าใหญ่
อันมีผลไม้มาก ฉันทใด อาตมาและคณาจารย์
ผู้มีความเห็นน้อย แล้วได้ประสบพระพุทธเจ้า
ผู้มีความเห็นประเสริฐ เหมือนหงส์โผลงสู่สระ
ใหญ่ ฉันทนั้น

การตีความดังกล่าว เป็นแต่เพียงการ
อธิบายให้สอดคล้องกับพุทธพจน์เท่านั้น แต่
หาได้ปิดกั้นการตีความแบบอื่นไม่ แต่ละคน
ย่อมตีความหมายตัวที่ศนะแห่งตนได้ นี่เห็นจะ
เป็นกุศโลบายของบูรพาจารย์ที่เปิดลายแทงให้
เราท่านทั้งหลายทดลองเขavnปัญญาเป็นแน่

หากมองโดยภาพรวม จะเห็นว่าสัญลักษณ์
มงคล ๑๐๘ ประการ ล้วนสามารถ**สรุปลงตรง**
พระไตรรัตน์ทั้งนั้น จะบอกว่าปริศนาลายแทง
ที่พระเถรจารย์วางเอาไว้ เป็นกลวิธีให้เราเข้า
ถึงพระรัตนตรัยโดยอาศัยสัญลักษณ์ดังกล่าวก็
ยากจะเกินเดา แต่ความจริงคือหากเราศรัทธา
มั่นคงในพระรัตนตรัยแล้ว นั่นก็หมายความว่า
เราเข้าถึงกระแสแห่งอริยเจ้า ซึ่งเรียกว่า
โสดาบันนั่นเอง

ไม่ว่าจะเป็นจุดประสงค์ใดก็แล้วแต่
ผู้เขียนเห็นว่ากุศโลบายนี้ น่าจะเป็นวิธีการ
แปรความหมายจากธรรมาธิชฐานให้เป็น
บุคลาธิชฐาน เพราะธรรมชาติของมนุษย์สามัญ
นั้น หากจะอธิบายสัจธรรมอันลึกซึ้งกอปรด้วย
ธรรมาธิชฐานแล้วไซ้ ย่อมเป็นยาหม้อใหญ่
อันยากต่อผู้สนใจใฝ่รู้ แต่หากแปรสัจธรรมอัน
ลุ่มลึกให้เป็นรูปธรรม แล้วค่อยอธิบายเนื้อหา
ประกอบเชื่อมโยงด้วยวิธีอุปมาอุปไมย เพื่อให้
เห็นลักษณะของพระรัตนตรัยแต่ละอย่าง ย่อม

จะเป็นเรื่องง่าย เรียกว่าเป็นการปรับพื้นความรู้จากง่ายไปหายาก ด้วยวิธีนี้ย่อมเป็นแรงจูงใจให้สาธุชนผู้ใฝ่ธรรมมากขึ้น

กล่าวโดยสรุป รอยพระพุทธรูปเป็นเพียงบริโภคนิยมที่ให้เป็นสัญลักษณ์แทนองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเท่านั้น ถือว่าเป็นสิ่งระลึกนึกถึงพระพุทธรูป ซึ่งเป็นมนุษย์สามัญชนแต่สามารถเรียนรู้และพัฒนาจนข้ามวงจรวงศาด้วยการทำลายจนสิ้นซากเป็นตัวอย่างอันดีแก่ชาวเราทั้งหลาย ผู้กำลังดำเนินตามเอาแบบอย่าง ด้วยเหตุนี้ ไม่ว่าจะรอยพระพุทธรูปนั้นจะเป็นของจริงแท้หรือ

เป็นสิ่งสมมติ ก็หาได้ทำให้ศรัทธาเราชาวพุทธเสื่อมหายไปไม่ มีแต่จะเร่งความเพียร เพื่อให้ก้าวถึงฝั่งโน้น กล่าวคือพระนิพพานทุกคน

ปิดท้ายด้วยคาถาอาถรรพ์แห่งการสักการะรอยพระพุทธรูป อันจะเป็นแรงจูงใจให้ผู้ศรัทธากราบไหว้ได้บังเกิดในสุคติภพภูมิในอนาคตเบื้องหน้า ซึ่งมีคนประพาดตินำทางเป็นแบบอย่างแล้ว ความข้อนีมีในพระไตรปิฎก แต่สันนิษฐานว่าน่าจะเป็นคาถาของพระอรหันตสาวก และมีการแต่งพร้อมเสริมเข้ามาภายหลังเป็นแน่

คาถาอาถรรพ์แห่งการสักการะรอยพระพุทธรูป

วรรณะกัมมิโก ปุเร อาสิง
 ปะสุมาเรนะ ชีวามิ
 มะมะ อาสะยะสามันตา
 ปะทานิ ตีณิ ทัสเสสิ
 อักกันเต จะ ปะเท ทิสวา
 ทัฏฐโห ทัฏฐเณนะ จิตเตนะ
 โกรธันทัง ปุณฺณิตัง ทิสวา
 สะโกฏฐิกัง คะเหตวาน
 เตนะ กัมเมนะ สุกะเตนะ
 ชะหิตวา มานุสัง เทหัง
 ยัง ยัง โยนูปะปัชชามิ
 โกรธันทวะวิณฺณะโกเยวะ
 เทวณะวุเต อิตถ กัปปะ
 ทุกะคังคัง นากิขานามิ
 กิเลสา ฌาปิตา มัยหัง
 นาโควะ พันธะนัง ฉะตวา
 สวาคะตัง วะตะ เม อาสิ มะมะ
 ติสโส วิชชา อะนุปัตตทา
 ปะฐิสัมภิตา จะตัสโส
 ฉะพะภิญญา สัจฉะกะตา

ปิตุเปตามะเหณะหัง
 กุสะลัง เม นะ วิชชะติ ฯ
 ติสโส โลกัคคะนายะโก
 อะนุกัมปายะ จักขุมา ฯ
 ติสสะนามัสสะ สัตถุโน
 ปะเท จิตตัง ปะสาทะยิง ฯ
 ปาทะปัง ณะระณิรุหัง
 ปะทะเสฏฐัง อะปุชะยิง ฯ
 เจตะนาปะณิธีหิ จะ
 ตาวะตังสัง อะคัณณะหัง ฯ
 เทวัตตัง อะถะ มานุสัง
 สัปปะภาโส ภาวะมะหัง ฯ
 ยัง กัมมะมะกะริง ตะทา
 ปะทะปุชายิตัง ณะลัง ฯ
 ภาวะ สัพเพ สะมุหะตา
 วิหะรามิ อะนาสะโว ฯ
 พุทฺธัสสะ สันติเก
 กะตัง พุทฺธัสสะ สาสะนัง ฯ
 วิโมกขาปิจะ อัญญิมะ
 กะตัง พุทฺธัสสะ สาสะนันติ ฯ

LOTUS FLOWER
Purity and enlightenment

TREASURE VASE
Treasure and wealth

GOLDEN FISH (PAIR)
Continual business and freedom

CONCH SHELL
Thoughts of the Buddha

เมื่อชาติปางก่อน ข้าพเจ้ากับบิดาและปู่เป็นคนทำงานในป่า เลี้ยงชีพด้วยการฆ่าสัตว์ กุศลกรรมของเราไม่มี ไกลที่อยู่ของข้าพเจ้า พระศาสดาพระนามว่าติสสะ ผู้ทรงเป็นผู้นำ ชั้นเลิศของโลก ผู้มีพระจักขุ ได้ทรงแสดงรอยพระบาทไว้ ๓ รอย เพื่ออนุเคราะห์ (ข้าพเจ้า) ข้าพเจ้าเห็นรอยพระบาทของพระศาสดา พระนามว่าติสสะ ที่พระองค์ทรงประทับไว้ ข้าพเจ้าเป็นผู้มีจิตร่าเริงบันเทิงใจ ได้ทำจิตให้เลื่อมใสในรอยพระบาทนั้น ข้าพเจ้าเห็นต้นอังกาบซึ่งงอกเลื้อยไปตามพื้นดิน มีดอกบานสะพรั่ง จึงเด็ดมาพร้อมทั้งยอด ได้บูชารอยพระบาทอันประเสริฐที่สุด

ด้วยกรรมที่ข้าพเจ้าได้ทำไว้ดีแล้วนั้น และด้วยเจตนาที่ตั้งไว้มั่น ข้าพเจ้าละกายนุชย์แล้ว จึงได้ไปเกิดในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ข้าพเจ้าเกิดในกำเนิดใดๆ ก็จะเป็นเทวดาหรือมนุษย์ก็ตาม (ในกำเนิดนั้นๆ) ข้าพเจ้ามีผิวพรรณดั่งดอกอังกาบ มีรัศมีชานออกจากกาย

ในกัปที่ ๙๒ นับจากกัปนี้ไป ข้าพเจ้าได้ทำกรรมไว้ในครั้งนั้น จึงไม่รู้จักทุกขติเลย นี่เป็นผลแห่งการบูชารอยพระบาท กิเลสทั้งหลาย ข้าพเจ้าก็เผาได้แล้ว ภพทั้งปวงข้าพเจ้าก็ถอนได้แล้ว ข้าพเจ้าตัดกิเลสเครื่องผูกพันได้แล้ว อยู่อย่างผู้ไม่มีอาสวะ ดุจพญาช้างตัดเครื่องพันธนาการได้แล้ว อยู่อย่างอิสระ

การที่ข้าพเจ้ามาในสำนักของพระพุทธเจ้า เป็นการมาดีแล้วโดยแท้ วิชชา ๓ ข้าพเจ้าได้บรรลุแล้วโดยลำดับ คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ข้าพเจ้าก็ได้ทำสำเร็จแล้ว คุณวิเศษเหล่านี้ คือ ปฏิสัมภิกา ๔ วิโมกข์ ๘ และอภิญญา ๖ ข้าพเจ้าก็ได้ทำให้แจ้งแล้ว คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ข้าพเจ้าก็ได้ทำสำเร็จแล้ว ดังนี้แล 🙏

(จบเรื่อง “สี่บั้งพระพุทธรบาท ๕ รอย” ฉบับหน้า ติดตามอ่านเรื่อง “พระมาลัย”)

กวีกันยา :

ไม่อ้อม

ปปัญจา

โบราณว่า สิบทกนี้ ไม่มีอ้อม
ไม่อ้อมเชื้อ เมื่อไฟ กำลังลาม
อันนารี ไม่อ้อมเครื่อง ประดับสวย
นักเลงเหล้า เขาไม่อ้อม สุราริน
ผู้พ่วงฉาน ไม่อ้อม สมบัติ
ผู้มักน้อย ไม่อ้อมใน รูดงศ์ตน
อันทายก ไม่อ้อม การให้ทาน
พระเสาะ ไม่อ้อม นิพพานเรียน

พระสมุทร ไม่เคยปรีม อ้อมด้วยน้ำ
ใครจะห้าม พระราชา อ้อมแผ่นดิน
คนยิ่งรวย ยิ่งไม่อ้อม ในทรัพย์สิน
เหล่าพราหมิน ฤาจะอ้อม ด้วยเวทมนต์
นักปฏิบัติ ไม่อ้อม ในมรรคผล
นักอดทน ไม่อ้อม ซึ่งความเพียร
ไม่อ้อมอ่าน บัณฑิต ไม่อ้อมเขียน
บริษัทสี่ ไม่อ้อมเวียน เข้าฟังธรรมฯ

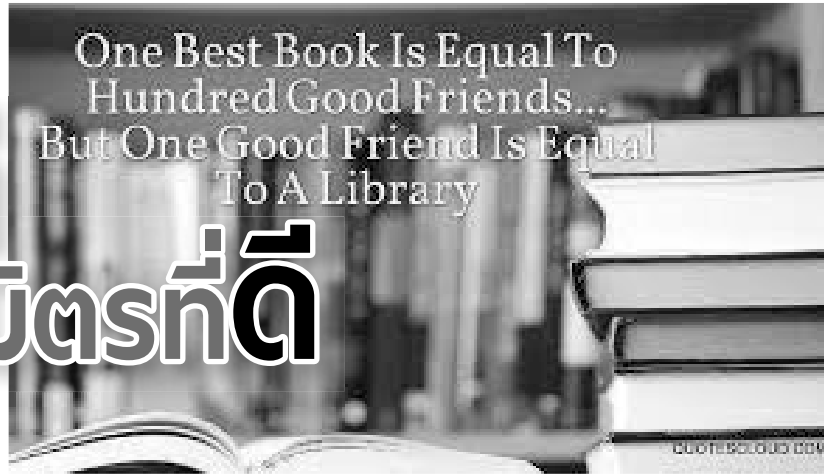

มุมมอง :

หนังสือดี คือ มิตรที่ดี

วศิน อินทสระ

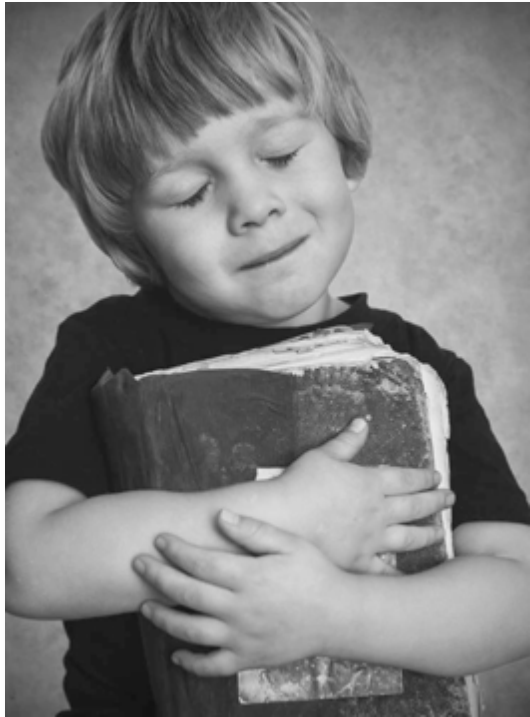

วันนี้เป็นวันพิเศษวันหนึ่งของโลก เป็นวันเกิดของเซกสเปียร์ เขากำหนดให้มาเป็น “วันหนังสือโลก” เซกสเปียร์ เป็นนักประพันธ์ใหญ่ของอังกฤษ แต่งบทละครเอาไว้เยอะ เป็นที่รู้จักทั่วไป รวมทั้งในประเทศไทย เราก็คงพยายามจะประชาสัมพันธ์วันนี้ แต่คนส่วนมากก็ไม่ค่อยรู้จัก เราต้องการปลูกใจให้คนไทยเรานิยมการอ่านให้มากขึ้น เพราะการอ่านมากทำให้เป็นคนกว้างขวาง และไม่ควรจะจำกัดว่าจะต้องอ่านหนังสือนั้นหนังสือนี้อย่างเดียว หนังสืออะไรที่มีประโยชน์ก็ควรอ่านๆ เอาไว้ ประโยชน์มาประสานกัน เหมือนเราปลูกไม้ไว้หลายพันธุ์ ย่อมจะมีนกหลายชนิดมาอาศัยในหมู่ไม้ พอได้ยินเสียงนกร้องหลายๆ ชนิดหลายๆ เสียง ก็ไพเราะดี รู้สึกว่าสบายดี รื่นรมย์ดี

การอ่านหนังสือมาก อ่านหนังสือหลายชนิด

ทำให้ความรู้กว้างขวาง อ่านหนังสือไม่ใช่อ่านอย่างเดียว อ่านแล้วก็ต้องคิด จะทำให้เรารู้สึกซึ่งทางพระพุทธศาสนาเรียกว่า จินตามยปัญญา การอ่าน การฟังนั้น ทำให้เกิดสุตมยปัญญา ปัญญาที่ได้จากการอ่าน การฟัง ทำให้กว้างขวาง การคิดทำให้ลึกซึ้ง ยิ่งคิดก็ยิ่งลึกซึ้งลงไป ถ้าต้องการให้ได้ผลดีกว่านั้น ก็ต้องมีการจดบันทึก หากเราอ่านหนังสือจบ ๓ เล่ม แล้วคิดจะเขียนสักเล่มหนึ่งก็ยังไม่เขียนไม่ได้ ต้องอ่านมากกว่านั้น การเขียนทำให้แม่นยำ และการซักถามก็ทำให้คลายความสงสัยได้เร็วขึ้น และช่วยย่นเวลาในการแสวงหา บางทีเราแสวงหาความรู้บางอย่าง เทียบแสวงหาค้นคว้าอยู่นาน พอไปหาผู้รู้จริงบางท่าน ก็รู้ได้ทันที รู้อย่างชัดเจนแจ่มแจ้งหมดความสงสัย ช่วยประหยัดเวลาในการแสวงหาความรู้ได้มาก

หลักการศึกษารวมของไทยซึ่งเราได้มาจาก
 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ท่านจึงให้หลัก
 ไว้ว่า สุ จิ ปุ ลิ สุ ก็คือ สุตตะ พัง จิ ก็คือ จินตะ
 คิต ปุ ก็คือถาม ปุ ปุจฉา ลิ ก็คือ ลิขิต บันทิก
 เขียน ได้หลัก ๔ อย่างนี้ ก็จะได้การศึกษาที่ดี
 ขอให้เราอ่านหนังสือกันให้มากขึ้น จะได้ความรู้
 ความเข้าใจอะไรมากขึ้น หูตาก็กว้างขวางออก
 ไป ท่องเที่ยวไปในโลกของปัญญา หนังสือที่ดี
 นั้นเป็นมิตรที่ดี เหมือนเราได้สัมผัสกับบุคคล
 ผู้แตงนั้นแหละ เราอยากจะรู้จัก อยากจะคุ้น
 เคย อยากจะเกี่ยวข้องกับผู้เขียนผู้แตงก็ต้องอ่าน
 หนังสือของเขา ก็จะทำให้เรามีโอกาสได้รู้จัก
 กับบุคคลผู้นั้นดีขึ้น

เมื่อพูดถึงอานุภาพของการอ่านก็ทำให้
 สร้างสรรค์คุณธรรมได้มากขึ้น เพราะว่าคน
 ที่เป็นผู้ใหญ่ อายุมากขึ้นแล้ว โอกาสที่จะมี
 ใครกล่ามานั่งสั่งสอนเราก็มีน้อย เขาก็เกรงใจ

เพราะเห็นว่าเราเป็นผู้ใหญ่แล้ว ผู้ที่จะสอนเรา
 ได้เสมอก็คือหนังสือนั่นแหละ หนังสือจะคอย
 เตือนเรา จะคอยสอนเรา จะคอยให้สติแก่เรา
 เหมือนเรามีเพื่อนที่ดี มีครูบาอาจารย์ที่ดีอยู่
 ตลอดเวลา

ในประวัติของมนุษยชาติ ไม่มีอะไรที่จะ
 มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของมนุษย์เท่ากับหนังสือ
 เพราะฉะนั้นในประเทศใหญ่ๆ ที่เจริญรุ่งเรือง
 มากๆ เขาก็จะมีห้องสมุดที่ใหญ่มาก เพื่อให้คน
 ได้เข้าไปค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ แต่เรา
 คงไม่สามารถอ่านได้หมดทุกเล่ม ต้องเลือกอ่าน
 บางเล่มก็แค่อ่านผ่านๆ ไป แค่ว่าพลิกดูก็รู้แล้วว่า
 เขาพูดอะไร แต่บางเล่มต้องอ่านกลับไปกลับมา
 หลายเที่ยว หนังสือบางเล่มต้องเคี้ยวให้แหลก
 เลย หมายความว่าต้องทำความเข้าใจให้ชัดเจน
 แจ่มแจ้งทุกหน้าทุกตอน แล้วเราจะได้รับความรู้
 ย่อยลงไป ความรู้อันนั้นจะซึมซับลงไป จะย่อย

หลายๆ คนอยู่ใกล้ตัว และไม่ต้องไปเอาใจใส่อะไรกับเขามาก ไม่เหมือนเพื่อนที่เป็นคน ซึ่งถ้าเรามีมากก็ดีไปบางอย่าง แต่ก็ไม่ดีบางอย่างคือเราจะต้องไปเอาใจใส่ ไปดูแลเขา แต่บางทีทะเลาะกันก็มี แต่หนังสือไม่เคยทะเลาะกับเรา เราอยากอ่านก็อ่าน ไม่อยากอ่านก็วางไว้ตรงนั้นก็ได้ เขาก็อยู่ของเขาอย่างนั้น

ลงไปในตัวเรา แล้วก็เปลี่ยนแปลงอะไรๆ ที่ไม่ดีในตัวเรา ให้ดีขึ้นได้หลายอย่าง

ความรู้คือการเปลี่ยนแปลง นั่นคือการเปลี่ยนแปลงอุปนิสัยใจคอ และแม้แต่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ก็ต้องอาศัยความรู้ คือโปรโตโฆสะที่ดี **โปรโตโฆสะ** แปลว่าเสียงจากผู้อื่น ความคิดความอ่าน หนังสือ สำนัก อะไรต่างๆ พวกนี้รวมอยู่ในโปรโตโฆสะ แปลตามตัวว่าเสียงจากผู้อื่นที่ดีที่ถูกต้องนั้น ก็เป็นปัจจัยให้เกิดสัมมาทิฐิ ถ้าเป็นโปรโตโฆสะที่ไม่ดี ก็จะเป็นปัจจัยให้เกิดมิจฉาทิฐิตามมา

คนที่รักหนังสือหรืออยู่กับหนังสือได้ถือว่าเป็นคนโชคดี เพราะไม่รู้สิกว่าเหงา คล้ายๆ มีเพื่อนคุยหลายๆ คนอยู่ตลอดเวลา เป็นโชคเป็นลาภอย่างหนึ่งของชีวิต เหมือนมีเพื่อนที่ดี

นิสัยด้านการรักหนังสือนี้ปลูกฝังขึ้นได้ คนที่ยังไม่มี ก็ปลูกฉันทะขึ้นมาได้ ถ้ามีอยู่แล้ว แต่ยังมีน้อย ก็ควรพยายามเพิ่มพูนให้มากขึ้น ถ้ามีอยู่มากแล้ว ก็เพิ่มให้มากขึ้นก็ยิ่งดี 🍀

เกร็ดน่ารู้ : ที่มาของศัพท์ว่า “อ่าน” ในภาษาไทย

อณ (บุ) การออกเสียง การอ่าน การท่อง การสวด การสาธยาย

อณ ชาติ สหฤเท ในการออกเสียง

ตัวอย่าง พุราหมณ ตั้งวิเคราะห์ได้ว่า

พुरुหม์ อณตีติ พุราหมณเณ “ผู้ร้ายพระเวท (สวดมนต์) ชื่อว่า พุราหมณณ์”

กับโลก :

ความรักการอ่าน ของสังคมญี่ปุ่น

เมื่อวันหยุดที่ผ่านมา ฉันได้นั่งรถไฟไฟฟ้าไปทำธุระ ตอนช่วงบ่ายๆ ของวันหยุด คนจะแน่นมาก พอถึงสถานีหนึ่งก็เห็นผู้หญิงกับเด็กขึ้นรถไฟไฟฟ้ามา ปรากฏว่ามีชายคนหนึ่งลุกให้เด็กนั่ง ทั้งที่สัมผัสภาระเขาก็เยอะ แถมอ่านหนังสือด้วย ไม่ต้องสงสัยเลยว่าเขาเป็นคนชาติอะไร?

เขาก็คือคนญี่ปุ่นนั่นเอง เพราะถ้าใครเคยไปญี่ปุ่นแล้วละก็ ภาพที่เห็นชินตา คือชาวญี่ปุ่นที่ใช้บริการรถไฟไฟฟ้าส่วนใหญ่จะอ่านหนังสือ พวกเขาเหล่านั้นล้วนกำลังมีความสุขในการอ่านหนังสือ ในขณะที่กำลังเดินทางไปสู่จุดหมายปลายทาง ซึ่งฉันว่าต่างจากคนไทยมากเลย คนไทยเราอ่านหนังสือกันน้อยมาก อย่างอยู่บนรถไฟหรืออยู่บนรถสาธารณะก็มักจะนั่งเหม่อลอยมองวิวข้างทาง หรือไม่ก็คุยโทรศัพท์หรือส่งไลน์กันให้วุ่นวายกันไปหมด

สถิติการอ่านหนังสือของคนไทย เฉลี่ยแล้วอ่านคนละ ๒ เล่มต่อปีเท่านั้น ซึ่งถือว่าน้อยมาก ต่างกับคนญี่ปุ่นที่อ่านหนังสือเฉลี่ยคนละ ๔๐ - ๕๐ เล่มต่อปีเลยทีเดียว นั่นก็เพราะว่าการอ่านหนังสือสำหรับคนญี่ปุ่นนั้นได้รับการปลูกฝังมาตั้งแต่เด็ก เราจะเห็นว่าเด็กญี่ปุ่นเติบโตมากับหนังสือ ตั้งแต่การอ่านการ์ตูนมังงะ ที่มีภาพประกอบ ซึ่งเป็นการช่วยให้เด็ก

อยากอ่านหนังสือมากขึ้น และอีกทั้งมีเนื้อหาที่สนุกสนาน และกลายเป็นนิสัยติดตัวชาวญี่ปุ่นมาจนโต เราไม่เคยเห็นคนญี่ปุ่นละทิ้งการอ่านหนังสือเลย

หากเราได้ไปเดินตามร้านหนังสือในญี่ปุ่น เราก็จะได้เห็นถึงความหลากหลายของหนังสือทุกแบบ ทุกกลุ่มวัย วางไว้ต้อนรับผู้มาเยือน นอกจากนั้นยังมีระบบการค้นหาหนังสือที่อำนวยความสะดวกให้กับผู้ซื้อเป็นอย่างดี โดยทางร้านจะมีเครื่องสำหรับค้นหาหนังสือ ผู้ซื้อสามารถจะค้นหาได้จาก ชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่ง หรือหมายเลข ISBN ของหนังสือเล่มนั้นๆ ที่ผู้ซื้อต้องการ เมื่อเราใส่ข้อมูลที่ต้องการค้นหาแล้วเครื่องก็จะบอกว่าหนังสือนั้นมีรายละเอียดของผู้แต่ง ราคา วันผลิต และจะบอกว่าหนังสือ

เล่มนี้อยู่ตรงส่วนไหนของร้าน ช่างสะดวกสบาย เสียเหลือเกิน

ภายในร้านอินเทอร์เน็ตคาเฟ่ นอกจากจะให้บริการเล่นอินเทอร์เน็ตแล้ว ก็ยังมีหนังสือให้เช่าอ่านอีกด้วย มีหนังสือให้เลือกสรรหลายต่อหลายประเภทด้วยกัน ซึ่งถ้าเป็นที่เมืองไทย เวลาเช่าหนังสือต้องเอากลับไปอ่านที่บ้าน แต่ที่ญี่ปุ่นสามารถเช่าอ่านในร้านอินเทอร์เน็ตคาเฟ่ได้เลย โดยอ่านก็เล่มก็ได้เพราะเขาคิดค่าเช่าเป็นชั่วโมง หากอ่านหนังสือแล้วรู้สึกหิวก็จะมีกาแฟ มีขนม หรือจะทานอาหารก็มีให้บริการเหมือนกัน ถือเป็นบริการที่ครบวงจรจริงๆ ซึ่งที่ญี่ปุ่นจะมีร้านอินเทอร์เน็ตคาเฟ่แบบนี้ไม่ต่ำกว่า ๒,๐๐๐ แห่งทั่วประเทศ

แล้วที่ญี่ปุ่นก็ยังมีการจัดงานที่เรียกว่า “読書週間(どくしょしゅうかん) สัปดาห์แห่งการอ่านหนังสือของญี่ปุ่น” ด้วย พอฤดูใบไม้ร่วงมาเยือน สิ่งหนึ่งที่คนญี่ปุ่นนึกถึงคือ “การอ่านหนังสือ” การส่งเสริมการอ่านหนังสือเป็นนโยบายทางการศึกษาที่รัฐบาลทุ่มงบประมาณอย่างเต็มที่ เช่น การพัฒนาห้องสมุดของโรงเรียน ห้องสมุดชุมชน อีกทั้งยังมีการรวมตัวกันขององค์กรภาคเอกชนจัดตั้ง สภาส่งเสริมการอ่านหนังสือแห่งประเทศไทยญี่ปุ่น

読書推進運動協議会 ปลุกฝังนิสัย “รักการอ่าน” ให้แก่เยาวชน จัดทำหนังสือที่มีความรู้ทุกแขนงให้เป็นการดูนเพื่อให้เด็กสามารถเข้าใจได้ง่าย ๆ และจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมการอ่านหนังสือ

ตอนฉันอยู่ที่ญี่ปุ่นก็มักจะไปซื้อหนังสืออ่านบ่อยๆ ส่วนใหญ่เป็นการดูน ตอนนั้นฉันเองก็สงสัยว่า ทำไมคนญี่ปุ่นชอบห่อปกหนังสือ โดยใช้กระดาษน้ำตาล หรือ กระดาษทึบ ปิดหน้าปกเอาไว้ แล้วฉันก็ได้คำตอบมาว่า เพราะคนญี่ปุ่นจะให้ความสำคัญกับคำว่า Privacy อย่างมาก ทุกคนจะห่อปกกระดาษนั่งอ่านบนรถไฟ โดยไม่ต้องสนใจว่าใครอ่านหนังสืออะไร เพราะฉะนั้นเวลาซื้อหนังสือ ทางร้านจะถามว่าจะให้ห่อปกไหม? ถ้าบอกให้ห่อ ก็จะเป็นปกกระดาษสีน้ำตาลตุ่นๆ เหมือนกันหมด

แล้วการอ่านหนังสือก็ยังบ่งบอกรสนิยมของผู้่านเช่นเดียวกับการกินอาหาร การอ่านหนังสือก็คือการให้อาหารสมองเช่นเดียวกัน แล้ววันนี้...เพื่อนๆ อ่านหนังสือกันหรือยังคะ 🍀

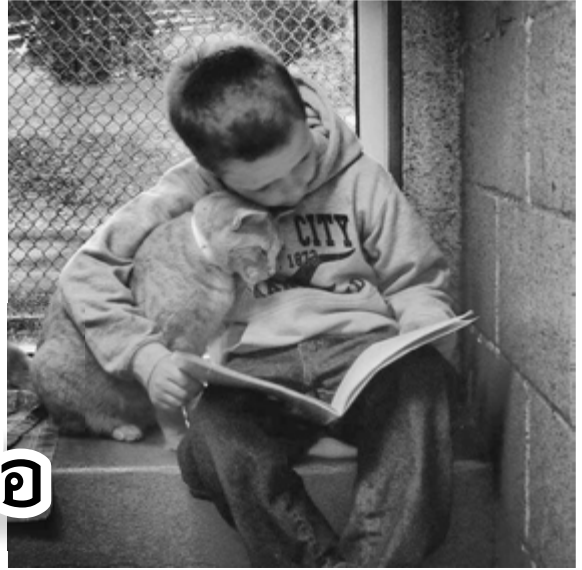

บทวิเคราะห์ :

ทำไม

เด็กไทย

ไม่ชอบอ่านหนังสือ

เด็กไทยชอบเกมคอมพิวเตอร์มากกว่าหนังสือ / คนไทยไม่รักการอ่าน นี่คือ ๒ ปัญหาสำคัญของประเทศไทยที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน และส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ของเรา

มันเกิดจากอะไร และจะมีวิธีการแก้ไขอย่างไร

นี่คือสิ่งที่หลายๆ องค์กร ทั้งของรัฐและเอกชนต่างพยายามช่วยกันแก้ไขมากกว่า ๑๐ ปีแล้ว แต่ทุกอย่างก็ยังไม่ดีขึ้นเท่าใดนัก ยิ่งเมื่อไปเปรียบเทียบกับประเทศต่างๆ ที่เป็นคู่แข่งของเราในการทำมาหากินอยู่ในทุกวันนี้ และประเทศที่คาดว่าอาจจะเป็นคู่แข่งของเราในอนาคต สิ่งที่เราเรียกว่าความสำเร็จของเรา ก็ดูเหมือนจะอยู่ห่างไกลยิ่งนัก ดังนั้นสิ่งที่เราจะต้องทำ ก่อนที่จะเดินหน้าทุ่มเทเพื่อการแก้ปัญหาต่อไปก็คือการทบทวนปัญหาและสถานการณ์ของปัญหาใหม่โดยละเอียด ทบทวนยุทธศาสตร์ และวิธีการที่เราใช้อยู่ใน

ปัจจุบันว่ายังสอดคล้องกับปัญหาที่เรา กำลังเผชิญอยู่ และสามารถที่จะช่วยให้เราแก้ปัญหาได้จริงหรือไม่

ทำไมเด็กไทยไม่ชอบอ่านหนังสือ

เดิมนเรามองว่าการที่คนไทยส่วนใหญ่ไม่อ่านหนังสือ เป็นเพราะเขามองไม่เห็นความสำคัญ มองไม่เห็นประโยชน์ของการอ่าน ซึ่งไม่น่าจะถูกต้องทั้งหมด จริงๆ แล้วทุกคนรู้ถึงประโยชน์ของการอ่านหนังสือ เห็นได้จากพ่อแม่พยายามเคี่ยวเข็ญให้ลูกที่ยังเป็นนักเรียน

ที่ยังเป็นนักศึกษาอยู่อ่านหนังสือ ท่องตำรับตำรา เพื่อที่จะสามารถสอบได้คะแนนดีๆ จบมาจะได้มีโอกาสหางานดีๆ ทำได้ ซึ่งหากวิเคราะห์ตรงนี้ให้ดี มันน่าจะหมายความว่า การอ่านสำหรับผู้ใหญ่ หรือคนที่ เป็นพ่อแม่แล้ว มันมีความหมายเพียงแค่เครื่องมือชนิดหนึ่งในการเรียนหนังสือให้ได้ดีเท่านั้น ดังนั้นเมื่อเรียนจบแล้วก็ไม่มี ความจำเป็นที่จะต้องอ่านหนังสืออีกต่อไป เหตุผลที่ช่วยสนับสนุนตรงนี้ก็คือ เมื่อเรียนจบและได้ทำงานแล้ว คนไทยส่วนใหญ่ก็มักจะไม้อ่านหนังสืออีกหรืออ่านก็เพียงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทำงานเท่านั้น

สภาพการณ์เช่นนี้สะท้อนให้เห็นว่า ระบบการศึกษาในบ้านเรายังไม่สามารถทำให้ผลผลิตของการศึกษากลายเป็นผลผลิตที่มองเห็นความจำเป็นของการอ่านและการเรียนรู้ตลอดชีวิต การอ่านการเรียนรู้เป็นเพียงบันไดเพื่อการได้มาซึ่งวุฒิการศึกษา เพื่อเป็นใบเบิกทางในการก้าวเข้าไปสู่การมีงานทำ

เมื่อผู้ใหญ่ในปัจจุบันไม่เห็นความจำเป็นของการเรียนรู้ตลอดชีวิต ก็จะไม่มีการเรียนรู้ต่อเนื่อง พฤติกรรมที่ปรากฏชัดแก่สายตาของเด็กๆ หนึ่งก็คือการไม่อ่าน ซึ่งเด็กก็จะเกิดการซึมซับ และลอกเลียนเอาพฤติกรรมเหล่านี้ไปเป็นพฤติกรรมของตัวเอง แม้ผู้ใหญ่จะพร่ำบ่นถึงความสำคัญของการอ่านมากเพียงใด มันก็ไม่สามารถที่จะทำให้เด็กหันมาให้ความสำคัญกับการอ่าน และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องได้ เพราะสิ่งที่ผู้ใหญ่แสดงออกมานั้น มันสื่อเป็นนัยว่า “ไม่ต้องอ่านก็ได้ เพราะผู้ใหญ่ก็ยังไม่อ่านเลย”

ลูกไม่หล่นไม่ไถลต้น

ในทางจิตวิทยาเราพบว่า หากสิ่งที่ผู้ใหญ่สอนและสิ่งที่ผู้ใหญ่ปฏิบัติ มีความขัดแย้งกัน เด็กจะทำตามในสิ่งที่ผู้ใหญ่ปฏิบัติ ซึ่งมีความสอดคล้องกับการค้นพบใหม่ในทางประสาทวิทยาศาสตร์ นั่นคือการค้นพบเซลล์กระจกเงาในสมองของมนุษย์ การค้นพบนี้ทำให้เรารู้ว่า วิธีเรียนรู้ที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ คือการเรียนรู้ด้วยการเลียนแบบพฤติกรรมทางสังคม ทักษะทางสังคม ทักษะทางภาษา ทักษะทางอาชีพ หรือแม้แต่ทักษะในการดำรงชีวิตประจำวัน เราต่างเรียนรู้ผ่านการเลียนแบบทั้งสิ้น

การอ่านและการเรียนรู้ คือพฤติกรรมหรือทักษะ ที่เป็นทั้งพฤติกรรมส่วนบุคคล และพฤติกรรมของสังคม ย่อมต้องเรียนรู้ผ่านการมีแบบอย่างให้เห็น ในเมื่อผู้ใหญ่ก็ไม่อ่านไม่เรียนรู้เสียแล้ว จะพร่ำบ่นพร่ำสอนอย่างไร ก็ จะไม่สามารถก่อให้เกิดผลใดๆ ขึ้นมา

เรื่องนี้เป็นปมที่สำคัญที่สุดของการส่งเสริมการอ่านในบ้านเรา เราช่วยกันรณรงค์ให้พ่อแม่เล่านิทานอ่านหนังสือให้ลูกฟังตั้งแต่ลูกยังแบเบาะมาหลายปีแล้ว แต่สถานการณ์ก็ยังไม่ดีขึ้น แฉมงานวิจัยบางชิ้นยังพบว่า แม่เด็กจะชอบการอ่านหนังสือตั้งแต่ตอนยังเป็นเด็กเล็ก แต่พอโตขึ้นเข้าสู่ช่วงวัยรุ่นตอนต้น เด็กกลับอ่านหนังสือน้อยลง เราคงปฏิเสธไม่ได้

ว่าสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการที่เราไม่ได้เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กๆ ของเรา

ดังนั้นการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้เกิดขึ้นในสังคมไทย ด้วยการส่งเสริมให้พ่อแม่เล่านิทานอ่านหนังสือให้ลูกฟังตั้งแต่ลูกยังเล็กๆ การส่งเสริมให้วัยรุ่นรักการอ่าน โดยการสร้างห้องสมุดที่ดึงดูดความสนใจหรือที่เราพยายามเรียกว่า “ห้องสมุดมีชีวิต” จึงไม่น่าจะพอเพียงสำหรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการอ่านให้สัมฤทธิ์ผลได้

การโน้มน้าวผู้ใหญ่ทุกคนให้หันมาอ่านหนังสือ หันมาเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้ใหม่ๆ ให้กับตนเองอยู่ตลอด ทำให้การอ่านหนังสือกลายเป็นกิจวัตรประจำวันที่ขาดไม่ได้ ทำให้การเรียนรู้คือสิ่งจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต และการอยู่อย่างมีความสุขของทุกคนในสังคม วัตรปฏิบัติเช่นนี้จะกลายเป็นต้นแบบให้เด็กได้ลอกเลียนแบบในสิ่งที่ดี และเมื่อรวมกับวิธีการอื่นๆ ที่ได้ลงมือทำไปแล้ว ก็น่าที่จะช่วยให้สถานการณ์ของการแก้ไขปัญหาดีขึ้น

แรงดึงดูดของสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ

คนญี่ปุ่นถือได้ว่าเป็นนักอ่านระดับต้นๆ ของโลก โดยดูได้จากการเติบโตของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับหนังสือ บนรถไฟ รถประจำทางในญี่ปุ่น ภาพคนนั่ง ยืนอ่านหนังสือเป็นภาพที่เราพบเห็นจนชินตา แต่ไม่กี่ปีมานี้เอง รัฐบาลและเอกชนญี่ปุ่นต้องเร่งรณรงค์ส่งเสริมการอ่านอย่างขนานใหญ่ เพราะเขาพบว่าเด็กญี่ปุ่นรุ่นใหม่อ่านหนังสือน้อยลงกว่าแต่ก่อนมาก สาเหตุเนื่องมาจากเกมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตได้เข้ามาดึงดูดความสนใจ และเวลาของพวกเขาไปจากการอ่านหนังสือ

สำหรับประเทศไทย อัตราการอ่านหนังสือของเราต่ำกว่าของญี่ปุ่นอยู่มาก แต่อิทธิพลของเกมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตนั้นไม่แตกต่างกัน เฉลี่ยๆ อาจจะมีมากกว่าด้วยซ้ำ เพราะเราหลงไปเข้าใจผิดว่า เกมคอมพิวเตอร์คือเครื่องมือพัฒนามนุษย์ที่ไม่ก่อให้เกิดผลเสียใดๆ เราจึงส่งเสริมให้เด็กๆ ของเราเล่นเกมเหล่านี้โดยปราศจากการควบคุม สุดท้ายปัญหาเด็กติดเกมเลยกลายเป็นปัญหาที่สำคัญสำหรับบ้านเรา แนนอนสิ่งนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อการปลูกฝังวัฒนธรรมการอ่านให้กับเด็กของเรา ดังนั้นการแก้ไขปัญหารีบบการอ่านและการสร้างวัฒนธรรมการอ่านให้เกิดขึ้น เราต้องพิจารณาถึงปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อเหล่านี้ด้วย

การกระจายหนังสือสู่ผู้อ่าน

ได้กล่าวไว้ตั้งแต่แรกแล้วว่า คนไทยส่วนใหญ่มองว่าการอ่านหนังสือไม่มีความจำเป็นต่อชีวิต และยิ่งมาเจอกับสภาพที่ไม่มีหนังสือให้อ่าน ไม่มีห้องสมุด ไม่มีร้านหนังสือที่สามารถซื้อหาหนังสือมาอ่านได้ด้วยราคาที่ไม่น่าเป็นภาระมากนัก ก็ยิ่งทำให้อัตราการอ่านหนังสือของคนไทยยิ่งน้อยลง

มีคนพูดว่าในบ้านเราถ้าหากจะหาซื้อเหล่าเบียร์มาดื่ม ซื้อบุหรี่ยาสูบนั้น สามารถทำได้ง่ายกว่าการหาหนังสือพิมพ์สักฉบับมาอ่าน นี่คือความจริงที่เราต้องยอมรับ ร้านขายหนังสือในบ้านเราจะมีก็เพียงในระดับอำเภอ ระดับจังหวัดเท่านั้น ซึ่งหากนับรวมกันทั้งประเทศแล้วก็ไม่น่าจะเกิน ๑,๕๐๐ แห่ง เมื่อมาเปรียบเทียบกับคนจำนวน ๖๕ ล้านคนแล้ว ถือว่าน้อยมาก ลองคิดดูเล่นๆ ว่าหากมีใครสักคนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านแห่งหนึ่งห่างจากตัวอำเภอเพียงแค่ ๒๐ กิโลเมตร วันดีคืนดีเขาอยากอ่านหนังสือสักเล่ม หรือหนังสือพิมพ์สักฉบับขึ้นมา สิ่งที่เขาจะต้องทำก็คือการหาทางเดินทางเข้าไปในอำเภอ จะด้วยพาหนะส่วนตัวหรือรถประจำทางก็ตามที เพื่อไปห้องสมุดหรือร้านขายหนังสือ เขาจำเป็นจะต้องใช้เวลาไม่น้อยกว่า ๒ ชั่วโมงเพื่อการนี้ และก็จะเกิดค่าใช้จ่ายในการเดินทางและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ตามมา เพียงแค่คิดก็คงพอจะได้คำตอบแล้วว่า เขายังอยากที่จะอ่านหนังสืออยู่อีกหรือไม่ ความไม่สะดวกในการเข้าถึงหนังสือและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น จึงกลายเป็นอุปสรรคอีกอันหนึ่งที่ขวางกั้นการรักการอ่านของผู้คนในสังคมไทย

รัฐบาลพยายามที่จะสร้างโอกาสในการเข้าถึงหนังสือของคนไทยให้มากขึ้น ด้วยการ

สร้างห้องสมุดประชาชนให้กระจายไปตามชุมชนหรือท้องถิ่นต่างๆ แต่ก็ยังไม่สามารถแก้ปัญหานี้ได้ เพราะห้องสมุดที่มีอยู่ก็มีเพียงแคในระดับอำเภอ ซึ่งปัญหาที่ไม่ต่างจากการกระจายตัวของร้านหนังสือ คือไกลเสียจนคนไม่อยากจะเดินทางมาใช้บริการ การสร้างที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านตามนโยบายส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชน ก็สามารถสนับสนุนได้เพียงหนังสือพิมพ์รายวัน นิตยสาร และสิ่งพิมพ์เผยแพร่ผลงานของทางราชการเพียงไม่กี่รายการ ซึ่งไม่เพียงพอที่จะดึงดูดให้ประชาชนเกิดความสนใจใคร่ที่จะอ่าน หรือค้นคว้าหาความรู้ให้กับตนเอง

ในส่วนขององค์กรท้องถิ่นที่กำลังก้าวเข้ามามีบทบาทแทนที่กระทรวง ทบวง กรม ต่างๆ ก็ยังไม่สามารถพัฒนาตนเองไปสู่บทบาทของการสนับสนุนให้ประชาชนเกิดความตระหนักในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เกิดความรู้สึกรักการอ่าน หรือสนับสนุนให้เกิดแหล่งค้นคว้าหาความรู้ในท้องถิ่นได้ ส่วนใหญ่ยังมองไม่เห็นความสำคัญในเรื่องนี้ด้วยซ้ำไป เพราะยังให้ความสำคัญอยู่กับการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐานกันอยู่

หนังสือดียังมีไม่เพียงพอ

ท่านคงเคยได้ยินเรื่องราวของผู้เขียนนวนิยายเรื่อง แฮร์รี่ พอร์เตอร์ หนังสือที่

ชายดีที่สุดในโลกกันมาบ้างแล้ว จากคนฐานะธรรมดาๆ แถมออกจะจนด้วยซ้ำไปคนหนึ่ง แต่ด้วยหนังสือเพียงเล่มเดียวก็สามารถทำให้เธอกลายเป็นเศรษฐีในเวลาไม่กี่ปี เธอเขียนหนังสือเล่มนี้เป็นภาษาอังกฤษ ด้วยความสนุกสนานของหนังสือเล่มนี้ทำให้มันถูกนำไปแปลเป็นอีกไม่รู้กี่ภาษาเพื่อเผยแพร่ไปทั่วโลก รายได้กลับมาสู่เธอเป็นกอบเป็นกำ ทำให้เธอไม่ต้องพะวงกับเรื่องการทำมาหากิน เธอสามารถทุ่มเทเวลาให้กับการค้นคว้าและสร้างผลงานต่อเนื่องได้อย่างเต็มที่ หนังสือเล่มต่อเนื่องของ แฮร์รี่ พอร์ตเตอร์ จึงปรากฏสู่สายตาผู้อ่านเล่มแล้วเล่มเล่า และก็ขายดีเป็นอย่างมาก ยิ่งในที่สุดเธอก็กลายเป็นเศรษฐีมีอันดับของโลกไป

การที่หนังสือสักเล่มจะขายได้ดีนั้นไม่ใช่เพราะความบังเอิญ หากแต่เป็นจากคุณภาพของตัวหนังสือเอง นั่นก็หมายความว่าผู้เขียนจะต้องมีความรู้ที่ชัดเจน มีจินตนาการ มีทักษะในการถ่ายทอดเรื่องราวหรือความรู้ต่างๆ ออกมาเป็นตัวหนังสือได้อย่างมีเสน่ห์ สิ่งเหล่านี้ต้องมีการฝึกฝน ค้นคว้า ซึ่งก็หมายความว่าต้องอาศัยเวลาในการทำงานนั่นเอง และการที่นักเขียนจะทำแบบนี้ได้นั้น รายได้จากการเขียนหนังสือก็ต้องมากพอเพียงที่จะเลี้ยงตัวเขาเองในระหว่างการค้นคว้าข้อมูลและการเขียนหนังสือ ผู้เขียนหนังสือ แฮร์รี่ พอร์ตเตอร์ ใช้เวลาเป็นปีในการค้นคว้าเรียบเรียงและเขียนหนังสือแต่ละเล่ม โดยไม่ต้อง

พะวงกับการหาเลี้ยงปากเลี้ยงท้องตัวเองเลย รายได้จากการเขียนหนังสือเล่มก่อนๆ ทำให้เธออยู่ได้อย่างสบาย ดังนั้นหนังสือของเธอจึงมีคุณภาพ เมื่อมาอยู่ในตลาดสากลที่ใหญ่มาก เพราะเป็นตลาดภาษาอังกฤษที่คนทั้งโลกใช้ ก็ยิ่งทำให้ผลตอบแทนยิ่งมากขึ้น

ซึ่งตรงกันข้ามอย่างยิ่งกับนักเขียนไทย หนังสือเรื่องหนึ่งหากขายได้เกินหนึ่งหมื่นเล่ม นักเขียนและสำนักพิมพ์ก็ดีใจกันจนแทบแย่แล้ว เพราะตลาดมันแคบ แถมคนไทยไม่ค่อยชอบอ่านหนังสืออีกด้วย นักเขียนไทยจึงอยู่ในสภาพที่ต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดตลอดเวลา โอกาสที่จะได้ค้นคว้าข้อมูลอย่างเต็มที่ โอกาสที่จะได้ทำงานอย่างพิถีพิถันเพื่อให้เกิดผลงานดีๆ จึงเป็นไปได้ยาก คำว่า “นักเขียนไส้แห้ง” จึงเป็นจริงอย่างยิ่งสำหรับวงการนักเขียนไทย คนที่ก้าวเข้ามาสู่อาชีพนักเขียนอย่างเต็มตัวจึงมีน้อย เพราะต่างก็กลัวโรคไส้แห้งกัน โอกาสที่เราจะมีหนังสือดีๆ ในหลากหลายมิติ หลากหลายสาระให้เลือกอ่าน จึงเป็นไปได้น้อย

คนไม่ชอบอ่านหนังสือเพราะคิดว่ามันไม่จำเป็นสำหรับชีวิต ทำให้หนังสือขายได้น้อย ทำให้คนเขียนหนังสือ คนพิมพ์หนังสือ คนขายหนังสือไม่กล้าลงทุนทำหนังสือ ไม่มีกำลังใจที่จะสร้างผลงาน เพราะกลัวขายหนังสือไม่ได้ ทำให้ปริมาณและคุณภาพของหนังสือลดลง ต้นทุนของหนังสือเพิ่มขึ้น หนังสือมีราคาแพง คนไม่กล้าซื้ออ่าน นี่คือวัฏจักรที่หมุนเวียนอยู่อย่างไม่รู้จบสิ้นในสังคมไทย การจะแก้ปัญหาหนี้สินไม่ชอบอ่านหนังสือของคนไทยให้ได้ผล จึงจะต้องมองปัญหาเหล่านี้ให้ทะลุ มองอย่างเชื่อมโยงและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง เราจึงจะสามารถแก้ปัญหานี้ได้ 🍃

มนุษย์ยุคนี้ ไม่อ่านหนังสือ กันแล้วหรือ?

พุทธสาวิกา

หลายปีมานี้หนังสือนิตยสารทั้งระดับโลก และที่เป็นวารสารภาษาไทยได้ทยอยปิดตัวไปเรื่อย ๆ มากจนน่าใจหาย นับตั้งแต่ Newsweek, The Independence, Readers' Digest เป็นต้น

ในประเทศไทย วารสาร นิตยสาร ได้มีการปิดตัวลงหลายฉบับอย่างน่าใจหายเช่นกัน เช่น นิตยสารเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ นิตยสารสำหรับผู้หญิงและครอบครัว เช่น หญิงไทย, เปรี๊ยะ, Cosmopolitan, Martha Stewart, Seventeen, Who รวมถึงนิตยสารที่มีอายุยาวนานอย่าง สกุลไทย และ พลอยแถมเพชร เป็นต้น

ร้านหนังสือตามศูนย์การค้าหลายแห่งได้ทยอยปิดตัวลงเช่นกัน เพราะสู้ค่าใช้จ่ายไม่ไหว เมื่อเทียบกับยอดขายที่ตกลงจากเดิมอย่างน่าใจหาย จนทางร้านไม่สามารถแบกรับภาระค่าใช้จ่ายไว้ได้

เรื่องยอดขายตกนี้ไม่ได้กระทบแต่ร้านหนังสือตามศูนย์การค้าเท่านั้น หากร้านหนังสือ

ขนาดเล็ก หรือแผงหนังสือตามตลาดก็ได้ทยอยเลิกกิจการไป จนเหลือน้อยมาก บางครั้งอยากได้หนังสือสักเล่ม ต้องตระเวนหาหลายแหล่งกว่าจะได้อ่าน

ประเพณีพิมพ์หนังสือแจกงานศพ ก็ดูเหมือนจะลดน้อยลงไปด้วย หลายงานแจกยาม ยาทอม ของที่ระลึกอื่นๆ ทดแทนการแจกหนังสือ ทั้งๆ ที่ประเพณีการแจกหนังสือเป็นที่ระลึกในงานศพนี้ ดูเหมือนจะมีประเทศไทยเท่านั้นที่มี ซึ่งนับเป็นประเพณีที่ดีมาก

หนังสือนั้นมีอายุยืนนานกว่าคนแจกสามารถอยู่ได้เป็นร้อยปี หากเก็บรักษาไว้อย่างดี เนื้อหาในหนังสือ หากรู้จักจัดทำอย่างประณีต คัดสรรเรื่องดีๆ มาจัดพิมพ์ รวมถึงเรื่องราวของผู้วายชนม์ พร้อมคำไว้อาลัยจาก

จากบุคคลต่างๆ ย่อมเป็นอนุสรณ์อันยืนนานเท่ากับอายุของหนังสือนั้น

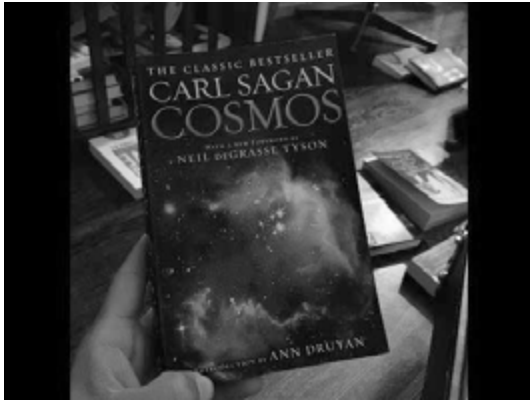
อนึ่ง การพิมพ์หนังสือแจกงานศพ เป็นการอนุรักษ์ความรู้ สรรพวิทยาการไม่ว่าจะเป็นหนังสือธรรมะ ซึ่งแสดงหลักธรรมในพระพุทธศาสนา หนังสือความรู้อื่นๆ ที่ไม่อาจจะหาได้โดยทั่วไป จะหาได้แต่เฉพาะการพิมพ์เฉพาะกิจอย่างหนังสือแจกงานศพ เป็นต้น

แม้แต่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา ท่านยังทรงสรรเสริญ การให้ธรรมทานว่า ชนะการให้ทั้งปวง ดังคำในภาษาบาลีว่า **สพพทานํ ธมฺมทานํ ชินาติ** หากเราเลือกที่จะคัดสรรธรรมทานให้เป็นที่ระลึกในการจากไปของบุพการี ผู้มีพระคุณ ญาติสนิท มิตรสหาย ย่อมเป็นการกระทำที่เลิศที่สุด ยิ่งกว่าทำอย่างอื่น

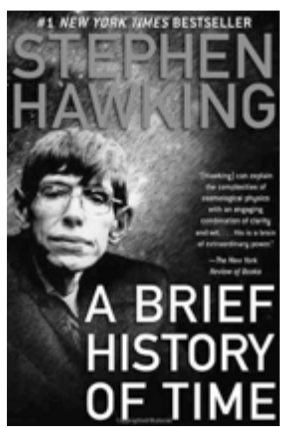
ดังนั้น เราควรจะรื้อฟื้นประเพณี การพิมพ์หนังสือที่ระลึกแจกในงานศพ ให้ดำรงอยู่ต่อไป ตราบนานเท่านาน ตัวผู้เขียนเองก็ได้สะสมหนังสือแจกงานศพไว้อย่างมากมายนับเป็นพันเล่ม และภาคภูมิใจกับสิ่งสะสมนี้มากกว่าสิ่งอื่น หยิบมาเปิดดูครั้งใด ก็จะมีถึงทั้งผู้วายชนม์

ผู้นั้น และลูกหลาน ญาติมิตร ที่ได้สร้างมรดกแห่งความรู้ สืบทอดต่อมาให้แก่อนุชนรุ่นหลัง ถึงแม้โลกจะก้าวหน้าไปไกลเพียงใด ก็ไม่ควรให้ความก้าวหน้านั้นมาทำลายคุณค่าของหนังสือ ที่สัมผัสจับต้องได้ ด้วยผัสสะอันละเอียดอ่อน ไม่ต้องอาศัยไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ที่จะทำให้เราติดต่อสื่อสารกันได้

หนังสือยังคงเป็นเพื่อนที่ดีที่สุด สำหรับการศึกษามนุษย์ ให้สติปัญญา ความรู้ทางด้านต่างๆ ได้ทุกแขนง กว้างไกลไปถึงจักรวาล ผู้เขียนจำได้ว่า เคยอ่านหนังสือชื่อ Cosmos ของ Carl Sagan ทำให้ได้รู้จักจักรวาลอย่างชัดเจน แจ่มชัด รวมถึงความลับต่างๆ ที่เคยเป็นปริศนามาตลอด เช่น Brief History of Time ของ Stephen Hawking เป็นต้น

หนังสืออีกชุดหนึ่งที่พุทธศาสนิกชนควรอ่านเป็นอย่างยิ่ง คือ **พระไตรปิฎก** หนังสือรวมคำสอนของพระบรมศาสดาของเรา ปัจจุบันนอกจากจะมีเป็นเล่มๆ รวม ๔๕ เล่มแล้ว เทคโนโลยีได้ช่วยให้เราสามารถหาอ่านได้จากหลายแหล่ง สำหรับผู้ชอบเทคโนโลยี สามารถหาอ่านได้จากเว็บไซต์ และแผ่นดีวีดี และแอปพลิเคชันต่างๆ ในอุปกรณ์สื่อสารแบบพกพา ติดตัวได้อย่างสะดวกสบายอีกด้วย

โปรดระลึกไว้เสมอว่า **หนังสือและการอ่าน เป็นเพื่อนที่ดีที่สุด** เป็นกัลยาณมิตรที่เราจะแสวงหาได้โดยไม่ยากจนเกินไป ขอเพียงเราให้ความสำคัญเท่านั้น แล้วคุณจะพบว่า คุณจะไม่เหงา ไม่ฟุ้งซ่าน ไม่เบื่อหน่าย หากสิ่งที่จะได้รับตอบแทนกลับมามีมากมาย เช่น ความรู้ ความเพลิดเพลิน ทักษะในทางภาษา และความรู้สึกดีๆ ตามแต่หนังสือที่เราเลือกอ่าน ไม่ว่าจะเป็นหนังสือธรรมะ หนังสือประวัติศาสตร์ หนังสือนวนิยาย ที่เขียนโดยนักเขียนเก่งๆ อารมณ์สุนทรีย์ อารมณ์สะเทือนใจ อรรถรสต่างๆ แง่คิดสะกิดใจ ที่สามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตได้ สิ่งเหล่านี้ คือผลจากการอ่าน ที่เราสามารถให้กับตัวเองได้อย่างไม่มีขีดจำกัด 🍀

สุขใจ ใน บุญ

ลูกสมอ

ดิฉันได้มีโอกาสเข้ามาทำบุญที่วัดจากแดงเมื่อไม่นานมานี้เอง แต่เมื่อมาแล้วก็ประทับใจ ดิฉันจึงชวนสามีและลูกมาทำบุญในวันหยุดเสาร์ อาทิตย์ เป็นประจำ จะจัดหาอาหารหวานคาว ผลไม้ น้ำดื่ม และของใช้อื่น ๆ เช่น สบู่ ผงซักฟอก แปรงสีฟัน ยาสีฟัน น้ำผลไม้ต่าง ๆ ที่ดิฉันและครอบครัวได้พากันเลือกซื้อจากท้องตลาด ซึ่งจะได้สิ่งของตามที่ต้องการจริงๆ และพระคุณเจ้าจะได้รับประโยชน์จากของที่ถวายไปแล้ว

วันหนึ่ง ดิฉันกับสามีและลูกมาทำบุญตามปกติ ก็ได้ยินเสียงประกาศจากอุบาสกของวัดว่า “อีกไม่กี่วันทางวัดจะมีงานบุญใหญ่จัดปีละครั้ง คือบุญสลากภัต ขอเชิญทุกท่านร่วมเป็นเจ้าภาพได้ ตั้งแต่บัดนี้นะครับ”

ดิฉันได้ยินคำว่า “บุญสลากภัต” รู้สึกสนใจมากๆ เพราะไม่เคยได้ยินคำนี้มาก่อน ถึงแม้ดิฉันจะเป็นคนชอบทำบุญสุนทานบ่อยๆ ก็ตาม แต่บุญสลากภัต ดิฉันกลับไม่เคยรู้จักและไม่เคยได้ทำเลย หลังจากได้ฟังคำอธิบายของอุบาสกที่บอกบุญ ก็พอเข้าใจว่า สลากภัตก็คือการถวายภัตและของใช้แก่พระตามสลากที่จับได้

“คุณคะ...” ดิฉันหันไปปรึกษากับสามี “เราเป็นเจ้าภาพบุญสลากภัตกันดีไหม”

“ผมก็กำลังจะถามคุณอยู่พอดี” เขายิ้มตอบ “ผมคิดว่าจะอย่างไรก็ตาม จะขอจองเป็นเจ้าภาพบุญนี้ให้ได้”

ดิฉันดีใจมาก จึงชวนกันไปติดต่อที่ประชาสัมพันธ์ของวัด ประชาสัมพันธ์บอกว่าหากดิฉันมาช้ากว่านี้อีกนิดเดียว ก็จะหมดโอกาสได้เป็นเจ้าภาพบุญสลากภัต เพราะเหลือสลากเพียง ๒ ใบ เท่านั้น ดิฉันรู้สึกโล่งใจ ดีใจที่จะได้ทำบุญใหญ่ทั้งครอบครัว อยากจะให้ถึงวันนั้นเร็ว ๆ

วันงานใกล้เข้ามาแล้ว พຽນนี้แล้วที่ดิฉันจะได้ทำบุญ “คุณคะ” ดิฉันหันไปถามสามี “พຽນนี้จะทำบุญถวายสลากภัตแล้ว เราจะถวายของใช้อะไรแก่พระสงฆ์บ้างคะ”

“เธอไม่ต้องกังวลนะ เพราะผมจด

รายการไว้หมดแล้ว นี่เ็นรายการ เอาไปอ่านดูก่อนสิ”

ดิฉันรับแผ่นกระดาษจากมือเขา ในกระดาษมีรายการสิ่งของหลายอย่างที่เขาคัดไว้ ข้าวปลาอาหาร น้ำดื่ม ผ้าถุงผ้าห่ม ร่ม รองเท้า ดอกไม้ ธูป เทียน สบู่ ยาสีฟัน แปรงสีฟัน ผงซักฟอก น้ำผึ้ง มีดโกน และอื่นๆ ที่สมควร ดิฉันถามเขาว่าจดมาจากไหน เขาตอบว่าได้มาจากวารสารโพธิยาลัยที่ได้รับแจกมาจากวัดจากแตงนั่นเอง ดิฉันจดรายการของใช้ที่จะถวายส่งให้เขา เขารับไปที่ตลาด ไม่นานนักก็กลับมาพร้อมกับสิ่งของตามรายการทุกอย่าง

“นี่คุณ... ผมมีเรื่องจะเล่าให้ฟัง” สามิพูดกับดิฉันด้วยสีหน้าแววตาสดใส พูดไปยิ้มไป ทำให้ดิฉันพลอยยิ้มตามเขาไปด้วย ทั้งที่ยังไม่รู้ว่าจะเรื่องอะไร

“ในขณะที่ผมเลือกซื้อของที่ตลาด มีความสุขใจปีติใจอย่างบอกไม่ถูก ขณะที่ผมหยิบน้ำผึ้ง ด้วยคิดว่าสิ่งนี้ควรแก่พระคุณเจ้า เพราะช่วยบรรเทาอาหารต่างๆ แก่ท่านได้ ก็รู้สึกดีใจ สุขใจ อมยิ้มตลอด” เขาเล่าบรรยายกาศขณะเลือกซื้อของทำบุญต่างๆ ดิฉันได้ฟังรายละเอียดที่เขาเล่าแล้วก็รู้สึกเช่นเดียวกัน เหมือน

กับได้ไปเลือกซื้อพร้อมๆกับเขาจริงๆ ทำให้นึกถึงคำพระที่ว่า **บุญคือสิ่งที่ชำระจิตใจให้สะอาด** เป็นสุขตั้งแต่ก่อนทำ คือขณะจัดเตรียมของทำบุญ

เออ...อื...เอ็ก...เอ็ก ตื่น...เถิด...ผู้..เจริญเสียงเจ็ยแจ้วกังวาน ส่งสัญญาณเตือนให้ดิฉันได้รู้สึกตัวเมื่อรุ่งสาง บุญสลาภกัทยังก้องอยู่ในจิต วันนี้เป็นวันบุญใหญ่ของเรา ดิฉันปลูกสามิและลูกๆ ให้ตื่น และช่วยกันตระเตรียมของทำบุญ ดิฉันบอกให้สามิไปหาซื้ออาหารคาวหวานที่ตลาด เมื่อเขานำอาหารมาแล้ว ดิฉันก็จัดใส่ขันโตอย่างเรียบร้อย จากนั้นก็รีบพากันเดินทางไปวัด เพื่อให้ทันกำหนดการที่จะเริ่มตั้งแต่เช้า

“ญาติโยมที่เดินทางมาถึงวัดแล้ว ให้มาลงทะเบียนที่หน้าสุธัมมศาลาก่อนนะ” เสียงจากลำโพงดังไปทั่วบริเวณวัด ดิฉันเดินไปที่โต๊ะหน้าสุธัมมศาลา มีพระภิกษุ ๔ - ๕ รูป คอยรับการลงทะเบียน ดิฉันแจ้งชื่อและจับสลาก พอทราบหมายเลขแล้วรู้สึกตื่นเต้น ดีใจว่าเราจะได้ถวายสลากภัตแก่พระรูปหนึ่งตามสลากแล้ว

ดิฉันพร้อมสามิและลูกเดินขึ้นไปชั้นบนของสุธัมมศาลา ขณะเดินขึ้นบันได ทั้งๆ ที่ถือของหลายอย่าง แต่ไม่รู้สึกรถึงความเหน็ดเหนื่อยแต่อย่างใด พอถึงข้างบนศาลา เมื่อเดินผ่าน

ประตูเข้าไป ก็เห็นองค์พระพุทธรูปปฏิมา ดิฉัน รู้สึกเคารพ ยำเกรง ประหนึ่งว่ากำลังเข้าเฝ้า พระสัมมาสัมพุทธเจ้าสมัยที่ยังทรงพระชนม์อยู่ คู่สามีและลูกก็มีอาการเช่นเดียวกัน

ขณะที่ดิฉันเดินเข้าไปเบื้องหน้าพระพุทธรูปปฏิมาเพื่อจะกราบ ในใจก็นึกว่าจะนั่งตรงไหน จึงจะสมควร เพราะเคยได้ยินมาว่า เวลาเข้าไปหาบุคคลผู้เป็นที่เคารพต้องนั่งในที่สมควร คือ ไม่นั่งไกลเกินไป ไม่นั่งใกล้เกินไป ไม่นั่งในที่เหนือลม ไม่นั่งในที่สูง ไม่นั่งตรงหน้า ไม่นั่งล้ำไปข้างหลัง ดิฉันจึงนั่งเยื้องมาทางด้านข้าง วางของทำบุญลงแล้ว น้อมระลึกถึงคุณของพระพุทธรองค์แล้วน้อมกราบ ๓ ครั้ง จากนั้นก็ถือของทำบุญและสลากเดินไปพร้อมกับสามีและลูกๆ มองหาหมายเลขสลากของพระภิกษุ เห็นพระมณีต่างๆ ที่ประดับต่อกันไปจนสุดศาลา อาสนะถูกปูไว้พร้อมป้ายหมายเลขสลาก เรียงไปตามลำดับจนสุดแนวพระม

เดินไปประเดี๋ยวเดียวก็เจอหมายเลขสลากที่ตรงกัน รู้สึกโล่งใจ ดีใจ และมั่นใจ ที่ได้ถวายทาน วางของเรียบร้อยแล้ว ก็ไม่ลืมที่หยิบโทรศัพท์เก็บภาพพร้อมทั้งครอบครัว ดิฉันนั่งสำรวจจิต นึกถึงความตั้งใจตั้งแต่เริ่มแรก จนถึงขณะนี้ และอีกไม่นานเราจะได้ถวายทานด้วยมือตน นั่งหลับตาอย่างมีความสุข สักครู่หนึ่งก็ได้ยินเสียงพูดคุยเบาๆ ดังเป็นระยะๆ ดิฉันค่อยๆ ลืมตาขึ้น ทิ้งข้างหน้า ข้างซ้าย ข้างขวา และแม้ข้างหลังของดิฉัน เห็นผู้คนมากหน้าหลายตา แต่ละคนล้วนมีสีหน้าแววดาสดใส เบิกบาน ดิฉันยิ้มทักทาย

สักพักหนึ่งก็เห็นพระภิกษุถือบาตรทยอยเดินเข้ามานั่งบนอาสนะตามสลาก รวมทั้งภิกษุรูปหนึ่งตามสลากของดิฉันด้วย เห็นท่านเดินมานั่งอย่างสำรวจ ดิฉัน สามี และลูก รู้สึกดีใจ เมื่อกราบท่านแล้ว ท่านยิ้มทักทาย และถามไถ่ตามสมควร

“สวัสดีผู้มีจิตศรัทธาท่านครับ” เสียงอุบาสกนั่งประกาศอยู่ด้านหน้า “ขณะนี้ใกล้เวลาที่พวกเราจะได้ถวายสลากภัตแล้ว...” เขาแจ้งกำหนดการต่างๆ ให้คนที่มาร่วมบุญได้รับทราบ พร้อมทั้งแจ้งว่าพิธีใกล้จะเริ่มแล้ว เห็นผู้ที่มาร่วมบุญตั้งใจฟังและอยู่ในความสงบเรียบร้อย สักครู่หนึ่งก็เห็นพระอาจารย์มหาประนอมเดินไปนั่งบนเก้าอี้ที่ตั้งไว้เยื้องมาทางด้านซ้ายของพระพุทธรูปปฏิมา จากนั้นได้ยินเสียงประกาศให้ทุกคนเตรียมตัวกราบพระพร้อมกัน ดิฉันมองไปที่องค์พระพุทธรูปปฏิมา ด้วยจิตที่เลื่อมใส น้อมกราบพร้อมกับทุกคน เปล่งเสียงสวดมนต์ไหว้พระอย่างตั้งใจ จิตใจของดิฉันขณะนี้ผ่องใส อิ่มใจเหลือเกิน

“พรหมา จะ โลกาธิปะตี สะหัมปะติ...” จบเสียงอาราธนาธรรม พระอาจารย์ก็เริ่มแสดงธรรม

พระครูธรรมธรสุมนต์ นนทิกโก อัครมหาบัณฑิต
ท่านเจ้าอาวาสวัดจากแดง

“...จริงๆ แล้ว สลากภัต วัตถุประสงค์หลักก็คือ ต้องการอนุเคราะห์ญาติโยมชาวบ้านที่อยู่ใกล้วัดให้จงเป็นเจ้าภาพก่อน จากนั้นจึงเปิดโอกาสให้ญาติโยมทั่วไปได้จง...”

ดิฉันได้ฟังพระอาจารย์เทศน์ถึงเรื่องความเป็นมาของสลากภัตที่แต่ก่อนนิยมถวายในสมัยที่ข้าวยากมากแฉง ญาติโยมก็ขัดสนไม่สามารถถวายจตุปัจจัยแก่พระทั้งวัด จึงให้ถวายเป็นสลากภัต ท่านเล่าถึงสมัยที่ท่านกำลังเรียนธรรมะอยู่ที่พม่า ก็เคยไปรับสลากภัตคือเมื่อท่านจับสลากแล้ว ต้องไปรับทานที่บ้านญาติโยม เดินทางลำบาก จะย่ำดินย่ำโคลนอย่างไรก็ต้องไป แต่พอไปถึงบ้านโยม เขาต้อนรับดีมาก ล้างเท้าให้ เอาผ้าใหม่ ๆ มาเช็ดเท้า เอาผ้าห่มนอนมาปูให้พระเหยียบเดินขึ้นบ้าน

เวลาพระฉันก็เอาพัดใบตาลมาพัดวีให้ พัดไปเรื่อยไม่ไผ่ก็โยกไปโยกมา ท่านก็กลัวว่าเรือนจะพัง แต่เจ้าของบ้านบอกว่าไม่พังหรอก มันเป็นอย่างนี้แหละ ทำให้ดิฉันนึกถึงพระพุทธองค์ที่มีพระมหากรุณาธิคุณทรงอนุญาตบุญสลากภัตนี้เพื่ออนุเคราะห์ให้ญาติโยมผู้ขัดสนได้มีโอกาสทำบุญตามกำลังของตน ด้วยเทศนาของพระอาจารย์ทำให้ดิฉันได้เห็นถึงความสำคัญของสลากภัต และเกิดความอึ้งใจว่าเราได้ทำบุญครั้งนี้ด้วยมือของตนเอง และได้ถวายแก่สงฆ์ทั้งวัดด้วย

พระมหาอาจารย์ประนอม ธมฺมาลงกาโร

เมื่อถึงเวลา ๑๐.๓๐ น. ก็ได้ยินเสียงประกาศให้ทุกคนน้อมจิตไปที่พระพุทธปฏิมา เห็นเจ้าภาพท่านหนึ่ง เป็นตัวแทนจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย ทุกคนกราบพระ กล่าวคำบูชาพระรัตนตรัย สมาทานศีล ๕ รับศีล กล่าวคำถวายสลากภัต ด้วยเสียงดังก้องไปทั้งศาลา ดิฉันประทับใจตลอดเวลาที่ทำพิธี

เมื่อได้ยินเสียงอุบาสกประกาศให้ทุกคนถวายของทำบุญ ดิฉันพร้อมสามีและลูกช่วยกันจับปิ่นโตอาหาร แล้วยกขึ้นน้อมเข้าไป

ถวายแก่พระภิกษุ พร้อมกล่าว สาธุ สาธุ ไปด้วย
 ยกเครื่องไทยธรรมที่เหลือถวายอีก ดิฉันสุขใจ
 ปลื้มใจ พอมองเห็นคนอื่นๆ กำลังถวายก็รู้สึก
 ยินดี อนุโมทนากับเขาด้วย เสียง สาธุๆ ดังก้อง
 กังวานทั้งศาลา ดิฉันคิดว่าเสียงสาธุการที่ทุกคน
 เปล่งด้วยจิตเบิกบานในบุญนี้ มิใช่ก้องกังวาน
 เพียงแต่ในศาลาหรือในวัดนี้เท่านั้น แต่มันคง
 กระหึ่มกังวานไปไกลแสนไกล แม้แต่เทวดาบน
 สวรรค์ชั้นฟ้าก็ต้องได้ยินเป็นแน่ และเสียงนี้คง
 ทำให้ทุกคนที่ได้ยินมีความสุขและเปล่งสาธุการ
 รับจนก้องจักรวาลทีเดียว

เมื่อถวายเสร็จแล้ว พระอาจารย์ท่าน
 ได้นำพระภิกษุสงฆ์ให้พรก้องศาลา ดิฉันส่งใจ
 ไปตามคำให้พรที่เป็นบาลีและแปลไทย รู้สึก
 ซาบซึ้งใจกับคำให้พรพร้อมความหมาย จากนั้น
 อุบาสกนักรวดน้ำ และสวดมนต์ไหว้พระ

“ต่อไปนี้ในขณะที่พระกำลังฉัน ขอให้ทุก
 ท่านคอยอังกาส คอยดูแลพระภิกษุด้วยนะครับ
 ท่านต้องการอาหาร น้ำดื่ม หรือสิ่งใด ก็ขอให้
 เจ้าภาพคอยอุปฐากอยู่ใกล้ๆ ขออนุโมทนา
 บุญกับทุกท่านนะครับ” เสียงอุบาสกประกาศ
 ในตอนท้าย เขาบอกให้ทุกคนได้หมั่นระลึก
 ถึงบุญนี้บ่อยๆ เพราะบุญเกิดขึ้น ทั้งก่อนทำ
 ขณะทำ และหลังจากทำไปแล้ว คนที่ทำบุญ

อย่างนี้ เกิดในภพใดๆ จะมีความสุขตลอดทั้ง
 ชีวิต

แม้บุญใหญ่จะได้ผ่านไปแล้ว แต่เมื่อใดที่
 ดิฉันได้หวนระลึกถึงบุญสลากภัต เมื่อนั้นภาพ
 แห่งบุญสลากภัตก็ยังปรากฏชัดอยู่ในจิตของ
 ดิฉันตลอดเวลา ยังทำให้ดิฉันสุขใจและอมยิ้ม
 ได้เสมอ ดิฉันได้นำเรื่องบุญสลากภัตมาเล่าไว้
 ส่วนหนึ่งก็เพื่อให้ท่านทั้งหลายได้อนุโมทนาบุญ
 กับดิฉัน อีกส่วนหนึ่งก็เพื่อเตือนดิฉันเองและ
 ท่านอื่นๆ ที่ได้เคยทำบุญสลากภัตหรือบุญใดๆ
 ก็แล้วแต่ ได้หวนระลึกนึกถึงบุญเหล่านั้นที่
 ตนเองได้ทำมาแล้ว แม้จะนานเพียงใดก็ตาม ก็
 ให้หมั่นระลึกถึงบ่อยๆ เพราะการทำอย่างนี้บุญ
 ของเราจะเพิ่มขึ้น ๆ เมื่อบุญเพิ่มขึ้น ความสุข
 ในชีวิตของเราก็เพิ่มขึ้น ๆ ขออนุโมทนากับ
 ทุกท่านนะคะ สาธุ สาธุ สาธุ อนุโมทามิ. 🙏

